

Lahkomiselnost staršev je kriva smrti otrok

Skoraj ne mine dan, da bi ne našli v dnevnikih novice o strašni smrti kakega otroka ali celo več otrok hkrati, pet, osem, devet itd. Navadno otroci zgorijo v hišah ali v stanovanjih, v katere so jih zaklenili, ali pa utonejo v kakem kanalu ali v mlakuži blizu doma, ker so ostali brez nadzorstva. Te novice nas pretresejo do dna, saj si je strašno predstavljati smrt majhnih otrok v ognju. Skoro vedno pa lahko ob takih priložnostih ugotovimo, da so bili krivi brezvestni starši ali tisti, komur je bilo zaupano nadzorstvo nad otroki.

Mnogim staršem je več do zabave kakor pa skrb za otroke. Tako pustijo otroke same, če le morejo, in se gredo zabavati kam v sosesčino ali pa tudi kam daleč, v neupravičenem »upanju«, da bodo otroci med tem mirno spali in da se jim ne bo nič zgodilo. Navadno jim pred odhodom še močno zakurijo, da bi ogenj »dalje držal« in da otroke ne bi zeblo ter bi tako bolje spali, tako da ne bi opazili, da staršev ni doma. Večina strašnih nesreč otrok, o katerih smo brali zadnji čas, se je dogodila tako. Nekje na Štajerskem v Sloveniji sta se šla brezvestna, pijanči vdana zakonca zabavati in sta prepijančevala ter se prepirala vso noč, medtem pa so se doma v dimu zadušili njuni trije otroci, ker se je vnela od prerazgrete peči soba. Bralci smo tudi o podobnih strašnih dogodkih v Italiji, v Ameriki, v Nemčiji in drugod.

Starši bi se morali zavedati svoje odgovornosti do otrok. Nerazumljivo je, kako more biti kaki materi več do zabave izven doma kakor do tega, da bi ostala doma pri svojih otrocih, tudi če se ji zdi, da se mora s tem nečemu odpovedati. Toda ali je ta »odpoved« ceneni, banalni zabavi, ki obstoji največ v alkoholu in morda še v pozibavanju po plehkih ritmih, res tako težka? Tudi če je mož tako lahkomiseln, da si na zabavo, pa bi morala biti vsaj žena toliko vestna, da bi ga pustila samega tja in ostala rajši pri otrocih, ne pa da smatra za svojo »dolžnost«, da gre z njim na zabavo, morda zato, da »pazi nanj«, namesto da bi pazila na otroke. Otroke zaklene v spalnico in jih izpostavi vsem mogočim sluščajem in mnogokrat strašni nevarnosti, ki jo je bilo mogoče tudi predvidevati.

Nerazumljivo je, kako morejo misliti mnogi zakonski pari, da ne sme miniti noben praznik brez »zabave« zanje, in se zabavajo, kakor da bi bili brez vsake odgovornosti. Ta pohlep po uživanju je prava kuga našega časa, in to tem hujša in tem nevarnejša, ker se je polastila tudi žensk.

(Nadaljevanje na 3. strani)

INDONEZIJA = NOVO ZARIŠČE VOJNE NEVARNOSTI V AZIJI

Indonezijski predsednik Sukarno je prejšnji teden v javnem govoru v Džakarti dokončno povedal, da izstopa Indonezija iz Združenih narodov, ker se čuti užaljena in izzvana, namreč s tem, da je bila Malajska federacija izbrana za nestalno članico Varnostnega sveta. Pri tem je Sukarno v nesramnem in žaljivem tonu govoril o Združenih narodih ter žalil tudi njegove strokovnjake, ki so prišli pomagat indonezijskemu ljudstvu. Trdil je, da Indonezija ne potrebuje Združenih narodov, da bo bolje shajala brez njih in da povzročajo njihovi strokovnjaki, ki so prišli pomagat pri razvoju indonezijskega poljedelstva, samo škodo, ker »se ne spoznajo na indonezijsko kmetijstvo«.

O Ma'aji je govoril v temle tonu: »Rečem ti, Malajsija, tebe ni, ker te ne priznamo!« Indonezija, ki obsega že zdaj ogromno področje, veliko kakor vsa Evropa, zahteva namreč zase velik del malajskih ozemelj, zlasti na Borneu. Tako Indonezijski kot Malajci pripadajo isti ma'ajski rasi, toda prav zaradi te rasne sorodnosti je težko potegniti pravo mejo med obema državama, tembolj ker niti v Malajsijsi niti v Indoneziji ne gre za izoblikovane narode, ampak za mešanico ljudstev, plemen in ras, od rumene do arabske in črne. Sukarno upa, da se bo lahko s silo polastil malajskih ozemelj, po katerih hlepi. To pa mu bo po njegovem mnenju lažje, če Indonezija ne bo več članica Združenih narodov, ker tako ne bo vezana na nikake njihove sklepe ali posredovanja.

Kdor je videl v nedeljo po televiziji tisti Sukarnov nastop, je moral — če je dovolj star — nehote pomisliti na podobne prizore, v katerih je bil glavni igralec Hitler. Isti pump, enaka pestra scenarija, iste množice občudovavcev in bučno pritrdjevanje, enak grozeči ton in nesramnost v žaljenju drugih. Na Hitlerja pa na žalost spominja še mnogo drugega v zvezi s Sukarnom. Tudi Hitlerjeva Nemčija je izstopila iz Društva narodov, da je imela bolj proste roke. Tudi Hitler je usmeril vse svoje hotenje samo v osvajanje ozemelj, o katerih je mislil, da ima Nemčija pravico nanja, pa je šel potem v tem še mnogo bolj daleč. Tudi njemu so druge sile v začetku popuščale, da bi ga s tem »pomirile« in »zadovoljile«. Prepustile so mu Avstrijo in Češko, kakor so Združene države in Združeni narodi prepustili Sukarnu zahodno Gvinejo, čeprav živi tam rasa, ki nima z malajsko nič skupnega in je bilo pričakovati, da jo bodo Indonezijski skušali čimprej asimilirati ali iztrebiti. In tudi pri Sukarnu kakor prej pri Hitlerju se je pokazalo, da je to le še povečalo njegov osvojevalni apetit. Hitler je sklenil pakt s Sovjetsko zve-

zo, ko se je pripravljala na napad, Sukarno pa, ki je že v precej dobrih odnosih s Sovjeti, a je mislil, da mu bodo zamerili izstop iz Združenih narodov, se je sporazumel rajši še s Mao Tse Tungovo Kitajsko in si zagotovil njeno pokroviteljstvo in morebitno pomoč v orožju in drugem.

Seveda pa Sukarno vseeno ni Hitler. Manjka mu fanatične ideologije, s katero bi mogel prežeti svoje ljudstvo, in manjka mu tudi učinkovit in moderen vojni stroj. Baha se sicer kot nekdanj Mussolini (na katerega spominja po svoji gizdavosti) z desetimi milijoni svojih »bajonetov«, toda zgodovina je že dokazala, kaj taki bajoneti zaležejo, kadar gre zares. Najbolj se verjetno zanaša na gverilce, toda ti ne kažejo prevelike bojevitosti, in kadar jih enkrat izkrcajo na kaki malajski obali, je njihova glavna skrb, da se skrijejo v močvirje in žde tam ter pazijo, da jih ne odkrijejo. To pa je tudi najbolj pametno, saj zakaj pa naj bi se bojevalo to sicer tako simpatično in miroljubno ljudstvo? Za Sukarnove sanje o lastni veličini in lastnem imperiju? Domovine indonezijskega ljudstva nihče ne ogroža in za prometna sredstva, s katerimi razpolaga, je ta že zdaj vse prevelika. Indonezijsko gospodarstvo pa gotovo tudi ni tako cvetoče, kakor meni Sukarno, in indonezijski gospodarski, socialni in prosvetni problemi so najbrž le bolj odvisni od pomoči Združenih narodov, kot pa bi se dalo sklepati iz tega, da je ukazal Sukarnov zunanji minister Subandrio predstavniku Združenih narodov v Džakarti, Jugoslovancu Pavičiču, naj pri priči zapre vse njihove urade.

Sukarno se je spustil v nevarno igro in stopil na pot, ki ne more voditi drugam kakor v propast. Toda mogoče je v tem vendarle tudi nekaj krivde Združenih narodov in zahodnih sil ter Sovjetske zveze. Kajti take diktatorske »osvajalce« je treba pravočasno krcniti po prstih, pa bi bilo svetu marsikaj prihranjeno.

Popolnoma anahronistično je, da bi skušale danes države z orožjem reševati svoje spore o ozemljih in manjšinah. To bi vrglo svet nazaj v leta pred drugo svetovno vojno.

V Malaji čaka zdaj 50.000 britanskih vojakov na Indonezijsce, če bodo res napadli. V Singapuru je priplula tudi angleška letalonosilka »Eagle«. Poročajo, da je padlo doslej že okrog tristo indonezijskih gverilcev.

Iz Bruslja poročajo, da bo kraljica Fabiola poleti končno le dobila otroka. Tudi ginekologi so tokrat baje optimisti.

RADIO TRST A

• NEDELJA, 17. januarja, ob: 8.30 Poslušali boste... Od nedelje do nedelje na našem valu; 9.00 Kmetijska oddaja; 9.30 Zborovske skladbe Rada Simonitijske; 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa; 11.15 Oddaja za najmlajše: »Winnetuo«, roman Karla Maya za radio, dramatisiral Jožko Lukeš. Drugi del: »Rešil bom Winnetoua«, Igra RO., vodi Lojzka Lombar; 12.00 Nabožne pesmi; 12.15 Vera in naš čas; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi. Urednika Mitja Volčič in Dušan Cerne; 15.00 Znani pevci: Cliff Richard; 15.30 »Gospa z morja«, Drama v petih dejanjih (Henrik Ibsen), prevedel Vojeslav Molč. Igrajo člani RO., režira Jože Peterlin; 18.30 Kino, večeraj in danes, pripravil Sergij Vesel; 20.30 Iz slovenske folklorne - Niko Kuret; »Pratika za drugo polovico januarja«; 21.00 Vabilo na ples; 22.10 Klasična simfonija. Wolfgang Amadeus Mozart: Simfonija št. 33 v B-duru.

• PONEDELJEK, 18. januarja, ob: 11.45 Italijanski orkestri in pevci; 12.15 Iz slovenske folklorne - Niko Kuret; »Pratika za drugo polovico januarja«; 17.25 Lepo pisanje, vzori in zgledi mladega rodu. Pripravila Vilma Kobal; 18.30 Koncertisti naše dežele; 19.15 Plošče za vas; 20.35 Giuseppe Verdi: »Aida«, opera v štirih dejanjih.

• TOREK, 19. januarja, ob: 11.45 Naš juke-box; 12.15 Pomenek s poslušavkami; 17.25 Italijanščina po radiu; 18.30 Sodobna simfonična glasba. Hans Werner Henze: Suita iz baleta »Undine«; 19.15 Radijska univerza - Tone Penko: Kraška flora; 20.35 Kulturni odmevi: dejstva in ljudje v deželi; 22.00 Slovenske novele 19. stoletja - Janko Kersnik mlajši: »Starec«; 22.20 Solistični instrumenti v času od sedemnajstega do devetnajstega stoletja; 22.35 Plešite z nami.

• SREDA, 20. JANUARJA, ob: 11.35 Radio za šole (za I. tečaj ljudskih šol) Domače živali: I. »O psu«; 11.55 Neapeljski motivi; 12.15 V Trstu pred sto leti; 13.30 Prijetna srečanja, izbor motivov in izvajavcev; 17.25 Radio za šole (za I. tečaj ljudskih šol). Domače živali: I. »O psu«; 18.30 Iz programske glasbe, pripravil Gojmir Demšar; 19.15 Higijena in zdravje, pripravil dr. Rafko Dolhar; 20.35 Simfonični koncert Orkestra mestnega glasbenega liceja »Jacopo Tomadini« v Vidmu. Vodi Aladar Janes. V odmoru (približno ob 21.10) Knjižne novice - Vinko Beličič: »Peta knjiga Zgodovine slovenskega slovstva v izdaji Slovenske Matice«; 22.00 Orkester »Miramar«; 23.00 Crnske duhovne pesmi.

• ČETRTEK, 21. januarja, ob: 11.45 Mali ansambli; 12.15 Za smeh in dobro voljo. Besedilo: Danilo Lovrečič; 17.25 Italijanščina po radiu; 17.40 Iz albuma lahke glasbe, pripravila Susy Rim; 18.30 Glasbena oddaja za mladino, pripravil Dušan Jakomin; 19.15 Poglavlja iz zgodovine slovenske književnosti - Vinko Beličič: »Prešernovi soneti nesreče«; 20.35 »Poslednje zatočišče«, radijska drama, (Lister Sinclair), prevedla Desa Kraševc. Igra RO., režira Jože Peterlin. Delo se je udeležilo natečaja »Premio Italia 1962«.

• PETEK, 22. januarja, ob: 11.35 Radio za šole (za II. tečaj ljudskih šol) Naši kraji in ljudje: I. »Izlet v Goriška Brda«; 11.55 Italijanski akvarel; 12.15 Pomenek s poslušavkami; 17.25 Radio za šole (za II. tečaj ljudskih šol) Naši kraji in ljudje: I. »Izlet v Goriška Brda«; 18.30 Jugoslovanski solisti; 19.15 Rezistenca v italijanskem pripovedništvu - Giorgio Pullini: I. »Predzgodovina«; 20.35 Gospodarstvo in delo; 21.00 Koncert operne glasbe. V odmoru (približno ob 21.30) Umberto Urbani: »Pesnik Ivan Mažuranič«.

• SOBOTA, 23. januarja, ob: 11.45 Ameriški odmevi; 12.15 Kulturni odmevi: dejstva in ljudje v deželi; 15.00 »Volan«. Oddaja za avtomobiliste; 15.30 Panorama tujih simfoničnih orkestrrov; 15.55 Pesmi in plesi z vsega sveta; 17.00 Pevski zbori Furlanije-Juljske krajine: Zbor »Antonio Illersberger« iz Trsta, ki ga vodi Lucio Gagliardi; 17.20 II. Vatikanski koncil. Poročila in komentariji; 17.30 Pisani balončki, radijski tehnik za najmlajše. Pripravila Krasulja Simoniti; 19.00 Najboljše slovenski samospevi; 19.15 Družinski obzornik. Urednik: Ivan Theuerschuh; 20.35 Teden v Italiji; 20.45 Zbor Slovenske Filharmonije, ki ga vodi Jože Hanc; 21.00 Za smeh in dobro voljo. Besedilo: Danilo Lovrečič; 21.30 Vabilo na ples.

Izdajatelj: »Novi list« d. o. z. • Glavni urednik: Engelbert Besednjak • Odgovorni urednik: Drago Legiša • Tiska tiskarna »Graphis« - Trst, ulica Sv. Frančiška 20 - telefon 29-477

Huda nesreča v srbskem rudniku

V rudniku Ušče pri Kraljevu so se vneli podzemeljski plini. Eksplozija je povzročila podore v rovih in je zaprla izhode 14 rudarjem. Delavci se nahajajo že več dni živi pokopani skoraj tisoč metrov pod

MEŠANA KOMISIJA

V ponedeljek se je zbrala v Ljubljani na posvet mešana italijansko-jugoslovanska komisija za udeležitev videmskega sporazuma.

Komisija razpravlja o poenotenju obmejnih propisnic ter o razširitvi obmejne pasu, dostopnega z njimi. Na dnevnem redu je tudi razgovor o avtomobilskih in morskih progah. Prebivalci na obeh straneh si najbolj žele, da bi se obmejni pas razširil in da bi se tudi valutno vprašanje zadovoljivo rešilo.

ITALIJANSKA MANJSINA

Jugoslovanski državni predsednik Tito je sprejel v torek na Brionih odposlanstvo Italijanske manije za Reko in Istro. Delegacija manjšinske zveze, ki obhaja 20-letnico ustanovitve, je vodil njen predsednik prof. Antonio Borme. Zastopniki so predsedniku obrazložili kulturno delovanje italijanske manjšinske zveze v Jugoslaviji. Govorili so tudi o šolskem stanju, katero je bilo pred nedavnim urejeno z dogovori

KONFERENCA PRAVOSLAVNIH CERKVA ODGOĐENA

Splošno konferenco pravoslavnih Cerkva, ki naj bi se sestala na pobudo cesarja Haile Selassieja v Addis Abebi, so odgodili na nedoločen čas, ker deset od 16 povabljenih Cerkva slovanskih vej ne more poslati svojih zastopnikov. Kljub temu bodo pa od 14. do 18. februarja zborovali v Addis Abebi voditelji monofizitskih Cerkva. Prišli bodo predstavniki egiptovske koptske Cerkve, sirske, armenske, sirske Cerkve v Indiji in etiopske Cerkve.

ZASTOJ POLITIČNIH VED V RUSIJI

Sovjetski ekonomist F. Burlatsky je objavil v nedeľjo v Pravdi članek, v katerem poziva ruske voditelje, naj dovolijo intelektualcem, da pokažejo, kako bi bilo treba po njihovi presoji učinkoviteje upravljati državo. Omenjeni ekonomist se pritožuje nad dejstvom, da so v preteklosti, pod Stalinom in Hruščovom, vse preveč prezirali mnenje intelektualcev, ter vzpodbuja k obnovitvi študija političnih ved, katerega so komunistični birokrati v splošnem smatrali za vmešavanje v svoje področje.

Burlatsky protestira proti temu, da so v Rusiji zanemarjali politične vede, in pravi: »Je možno smatrati to za normalno, da nobena veja družbenih ved ne študira na resnično globok način vprašanja uprave? Ali ni morda v določenih mejah pripisati pomanjkljivosti, ki so se kazale v odločitvah za izboljšanje strukture in metod dejavnosti državnega aparata, ravno temu?«

TEDENSKI KOLEDARČEK

17. januarja, nedelja: Anton, Zvonimir
18. januarja, ponedeljek: Vera, Sv. Petra stol
19. januarja, torek: Marij, Mara
20. januarja, sredo: Fabijan, Zivojin
21. januarja, četrtek: Neža, Janja
22. januarja, petek: Viktor, Vincencij
23. januarja, sobota: Rajko, Rajmund

zemljo. Reševalci so se skušali prebiti do njih, toda v rovih kar bruhajo proti izhodu gosti oblaki dima in strupenih plinov. Reševalne skupine so se morale vrniti, čeprav so nekatere prodrle že v do sto metrov v bližino zasutega rova. Nekatere reševalce so morali v zastrupljenem stanju prepeljati v bojnišnico. V premogovnem rovu je kopalo 18 rudarjev. Ko so se vžgali plini, so se štirje rešili, ostalim je pa zaprlo pot trideset metrov ruševin. Predvčerajšnjim je rudniško vodstvo že izgubilo upanje, da bi bili ponesrečenci še pri življenju. Doslej so odkopali 11 mrtvih.

Od vsepovsod

V Južnem Vietnamu je padlo od začetka leta 1961 do 4. t. m. 356 Američanov, 1546 je bilo ranjenih in 19 je pogrešanih. Skoraj tri četrtine padlih Američanov so ubili gverilci Vietkonga, drugi so bili ubiti pri raznih letalskih nesrečah itd. v zvezi z vojaškimi operacijami v Južnem Vietnamu.

29-letni ameriški letalec Robert Glenn Thompson je dajal šest let nekemu sovjetskemu vohunu tajne podatke, za kar je dobival po — pet dolarjev na teden. Grozi mu smrtna kazen, a ni izključeno, da bo končal — v norišnici.

Novi ravnatelj tržaške zvezdoslovske opazovalnice je — ženska, še mlada gospa Margherita Hack, doma iz Firenc in poročena z nekim pisateljem. Ravnateljstvo mesto je dobila po razpisu. Nova ravnateljica že misli na gradnjo podružnice tržaške zvezdarne na Krasu, kjer je zrak bolj čist.

Francija zahteva, da bi poenotili v okviru Skupnega evropskega trga tudi ceno mleka. V Franciji je mleko preveč poceni, ker država kmetom ne poravnava razlike v ceni, kakor se to dogaja v nekaterih drugih državah Skupnega trga, v Nemčiji in Holandiji. Vprašanje ni tako preprosto, kakor bi se dalo sklepati po — mleku, ampak bo zahtevalo dolgih in zapletenih pogajanj, preden bo rešeno.

S slovitega mostu »Golden Gate«, ki pelje preko morskega zaliva v San Francisco v višini 65 metrov, je padel (ali skočil; to ni še čisto jasno) v torek 16-letni Tom Tawzer in — ostal živ. Za to se ima zahvaliti tudi dejstvu, da je plaval v bližini neki stražni čoln, ki ga je takoj nezvestnega rešil iz morja. Ima zlomljeno eno rebro in notranje poškodbe. Skoraj čudež je, da ostane kdo živ po padcu v vodo iz take višine.

Turški ministrski predsednik Ismet Inonu in predsednik Gursel sta sprejela povabilo, da uradno obiščeta Sovjetsko zvezo. To je naznanil eden novih ruskih veljakov, Nikolaj Podgorny, ki vodi sovjetsko parlamentarno delegacijo, ki je zdaj na obisku v Turčiji. Sovjeti bi se radi sprijaznili s Turčijo in so baje pripravljene v ta namen obrniti hrbet Makariosu.

Makarios spet začel s svojimi političnimi vragolijami na Cipru, odkoder zadnje dni vedno pogosteje poročajo o eksplozijah bomb pred hišami turških politikov in pred mošejami.

Zmeda v Kongu se nadaljuje

Položaj v Kongu, ki ni bil nikdar do konca razčiščen, odkar je ta nekdanja velika belgijska kolonija postala »neodvisna država«, se spet zapleta. Čete osrednje vlade so ob odločilni pomoči belih najemnikov in pod njihovim vodstvom sicer porazile upornike v »Vzhodni pokrajini« in zavzele najvažnejša središča v njej, vendar pa ne morejo vzpostaviti reda in miru. Uporniška voditelja Gbenyja in »general« Soumaliot sta se umaknila čez mejo v Sudan in zdaj prirejata tam in drugje tiskovne konference, na katerih stavlja Combejevi vladi pogoje kot zmagovavca in obtožujeta njegove čete nasilnih dejanj in okrutnosti, in kot se zdi na žalost dokazano, ne čisto neosnovano.

»New York Times« je prinesel te dni poročilo, da so postrelile osrednje kongovske čete — a li morda nekdo, ki si je z njihovo pomočjo in pod njihovim okriljem vzel to oblast — okrog 500 ljudi, med njimi tudi otroke in ženske. Pripadnike uporniškega gibanja so prignali v stadion »Patrice Lumumba« v Stanleyvilleu in če jih je množica v njem sprejela z veseljem vzklikanjem ali s ploskanjem, so jih izpustili; če pa je začela kričati in jim groziti, so jih odpeljali v neko stransko ulico in jih postrelili s strojnimi.

Ne poročajo, kdo je sestavljal tisto »ljudsko sodišče«. Lahko pa si predstavljamo, da običajna krvoločna sodrga, ki se ob takih priložnostih zmeraj znajde na kraju neredov. Taka množica je n. pr. ploskala, ko

Lahkomiselnost staršev je kriva smrti otrok

(Nadaljevanje s 1. strani)

ki jih že zaposlenost izven doma sama odvraca od družine, uživaška miselnost pa jih napravlja nevarne za njihove lastne otroke.

Ne da bi se zavzemali za policijske metode, se nam vendar zdi, da bi moral obstojati v vseh civiliziranih državah zakon, ki bi prepovedoval puščati otroke same, in kdor bi ga prekršil, bi moral biti strogo kaznovan. Navadno je svet nagnjen k temu, da s takimi starši, ki so zaradi lastne lahkomiselnosti uničili svoje otroke, še sočustvuje, češ dovolj so kaznovani, saj niso hoteli, vest jih že dovolj muči itd. Toda tudi življenje otrok, uničena tako nesmiselno, tako lahkomiselno, so dragocena, prav tako ali še bolj dragocena kakor življenje mnogih odraslih, ki so jih že zapravili ali omadeževali, medtem ko so otroška življenja še čista in stkana iz upanja. Zato bi morala biti strogo maščevana, tudi na njihovih starših, če so krivi njihove smrti. In take kazni bi služile tudi za svarilni vzgled.

Dejstvo pa je, da se tudi sosedje premalo brigajo za usodo takih otrok, ki jih starši zaklenejo v stanovanje. Včasih jim to morda res ni znano, toda če vedo, da se je to že večkrat zgodilo, bi morali tudi oni ali opozoriti na to pristojne organe, ali pa sami pravočasno poseči vmes, da se ne zgodi nesreča. Tudi brezbriznost je v takih primerih zločin, brezbriznost, ki izvira iz komednosti in mrzlega odnosa do soljudi.

Pa tudi vsa družba in v prvi vrsti oblasti, je dolžna vse storiti, da zavaruje otroke.

so v Budimpešti po nedolžnem obsodili na smrt Rajka in ko so še prej sodili Mindszentya — da navedemo samo dva primera iz nepreoddaljene sosesčine... Usmrtitve upornikov, »csumljencev« in celo njihovih žen in otrok so trajale v Stanleyvilleu pol septembra in še v december, dokler ni prevzel poveljstva v mestu nek pametnejši kongovski častnik.

Zadnje dni poročajo iz Konga, da se vladne čete umikajo iz manjših središč v Vzhodni pokrajini, ker jih zaradi prevelikih daljav ne morejo držati. Uporniki se tako spet lahko brezskrbneje zbirajo in so že začeli celo z napadi na predmestja Stanleyvillea. Nekateri afriške države, zlasti Egipt, Sudan, Alžerija in Gana, so jim obljubile pomoč v orožju in vojaštvu. Verjetno jih podpira tudi komunistična Kitajska kot dokazuje najdeno kitajsko orožje. Na vidiku so tako nova krvoprelitja v Kongu.

Tudi politična zmeda traja naprej. Bivši predsednik vlade Adoula je dal za neki tuzijski list izjave, da bi morali prirediti konferenco kongovskih voditeljev, a brez Combeja, in doseči sporazum za skupno vladno. Jasno pa je, da bi to le še povečalo zmedo in da bi taki »ministri« samo rovarili drug proti drugemu in uprizarjali državne udare s svojimi pristaši.

Vedno bolj se razkriva dejstvo, da Kongu ni bil zrel za neodvisnost, ker nima za to ne gospodarskih, ne kulturnih in tudi ne etničnih pogojev. Mora bi ga postaviti za določeno vrsto let pod upravo Združenih narodov, dokler bi ne prišlo iz šol dovolj izobraženih Kongovcev, da bi lahko prevzeli upravo v svoje roke, ali pa Kongo razdeliti v manjše, bolj pregledne in etnično enotnejše države ter zajamčiti mir med njimi. Druge rešitve ni videti, ker sicer ta ogromna dežela medtem vedno bolj nazaduje in zapada nazaj v popolno barbarstvo, prebivavstvo pa je izpostavljeno terorju in pomanjkanju.

SLOV. DOBRODELNO DRUŠTVO V TRSTU

sporoča, da se zaradi nepredvidenih tehničnih ovir tradicionalni dobrodelni ples letos ne priredi.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Predstave v Kulturnem domu

VEČER SLOVENSKE SODOBNE DRAMATIKE

Primož Kozak

DIALOGI

Igor Torkar

STUDENTOVSKA DOBA

Saša Vuga

BERNARDEK

Priredba in odrska postavitve: JOŽE BABIČ
V četrtek 14. januarja 1965 ob 20.30 (abonma red A in B) — v petek 15. januarja 1965 ob 20.30 (abonma red C in D) — v soboto 16. januarja 1965 ob 20.30 — v nedeljo 17. januarja 1965 ob 16.00 (abonma I. popoldanski) — v sredo 20. januarja ob 20.30 — v četrtek, 21. januarja ob 20.30 — v nedeljo 31. januarja 1965 ob 16.00 uri (abonma II. popoldanski).

Prodaja vstopnic vsak dan od 11. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma.

MILAN IMA PRVENSTVO V TATVINAH AVTOMOBILOV

Mesto Milan se lahko ponaša z nič kaj zavidljivim prvenstvom. Na prvem mestu je namreč g'ede tatvin avtomobilov. Vsak dan jih ukradejo približno dvajset. Policija jih izsledi nekako polovico, a vozila najde navadno v takšnem stanju, da sploh ni več za rabo. Največ tatvin se zgodi ponoči, ker stojijo avti kar pred hišami. Policijsko varstvo je pa prav neznatno. Medtem ko se pojavi mož postave na parkirnih prostorih vsakih deset minut, da »pripi« kako globo, pa vozi policijski avto tam mimo morda le enkrat na noč.

Značilno je tudi, da kradejo po večini avte domačih znamk. Avte razložijo tatovi na sestavne dele, katere potem dosti lažje prodajo.

POLITIKA IN LJUBEZEN

Rihard Stanley, 44-letni poslanec konservativne stranke v Londonu, se je pred nekaj tedni zaročil z ljubko in razumno Suzano. Določila sta že dan poroke, toda strankino tajništvo jima je prepovedalo poročiti se pred koncem januarja. Kot razlog je stranka navedla, da mora biti Stanley navzoč pri vsaki parlamentarni seji, kar bi pa najbrž ne bilo mogoče v medenih mesecih.

Pisma uredništvu

Cenjeno uredništvo,

naj opozorim na razmere na naši pošti na Opčinah. Predvsem bode nas openske Slovence v oči dejstvo, da, kot se zdi, zdaj ni na openski pošti nobenega slovenskega nameščenca. Prej je bila v službi starejša in vestna ter ustrezljiva poštna uradnica, ki je znala slovensko, a je bila menda že upokojena. Od tedaj se zdi, da med uradniki na pošti nihče več ne razume slovenske besede. Mislimo, da bi se spodobilo, da bi namestili v kraju, kjer velik del ljudi govori slovensko, tudi kakega slovenskega poštnega uradnika ali uradnico. Zdaj se dogaja to, da sploh ne moremo poslati na pošto otrok, ki še ne znajo dobro italijansko, ker se ne morejo sporazumeti, kljub temu, da bi sicer čisto lahko opravili naročilo. Tako moramo za vsako malenkost odrasli sesti na pošto, s čimer izgublamo čas. Na to žalost opozarjamo tudi naše slovenske politične predstavnike.

Druga stvar je vljudnost na naši pošti. Pred kratkim se je zgodilo, da je poslal neki poštni uradnik stranko, ki je hotela oddati priporočeno knjigo, v kakšno trgovino tehtat pošiljko, češ da nimajo tehtnice, ker se je pokvarila (!) Mislim, da je v takem primeru dolžnost pošte, da si pripravi novo tehtnico, ali pa da gre uradnik sam tehtat pošiljke drugam, ne pa da pošilja tja stranko (neko gospo). Tako tudi kljub temu ne moremo vedeti, koliko tehta pošiljka, zlasti ker v trgovinah nimajo tako preciznih tehtnic.

Z. B.

Spoštovano uredništvo,

mogoče nima mnogo pomena, da vam to pišem. Rad pa bi izrazil svoje razočaranje nad tem, kako mnogo nepoštenih ljudi živi v našem mestu. Trikrat v zadnjem letu sem izgubil sam ali člani moje družine dragocene predmete ali zavoj važnih pisem, ki pa so bile (trgovsko) važne samo zame in za nikogar drugega. A nobene teh stvari nisem dobil nazaj, četudi je bil na trgovskih pismih naslov.

O nepoštenosti mnogih Tržačanov sem se imel tudi že drugače priložnost prepričati, n. pr., ko sem bil v neki slaščičarni v eni izmed ulic blizu kolodvora in plačal kupljeno darilca z novim bankovcem, a so zahtevali plačilo še enkrat. Ko sem zahteval, naj pogledajo v registr. blagajno, ker nekje na vrhu moj novi bankovec, so se branili to storiti. Tako sem rajši oddal darilca, namenjena otrokom, kakor da bi ga še enkrat plačal.

A. T.

Tržaškega

POLITICNI RAZGOVORI SE NISO ZAKLJUČENI

Predstavniki strank sredinske levice in Slovenske skupnosti so v ponedeljek zvečer zaključili dela za sestavo besedila splošnega političnega sporazuma, ki bo omogočil začetek pogajanj za sestavo pokrajinskega odbora v Trstu in za sestavo odbora v devinsko-nabrežinski občini, če bodo omenjeno besedilo odobrila vodstva prizadetih političnih skupin.

Iz uradne izjave Sveta Slovenske skupnosti med drugim izhaja, da je ta slovenska politična grupacija zahtevala od strank sredinske levice, naj najprej sprejmejo vrsto predlogov, ki se tičejo rešitve perečih slovenskih vprašanj, kar naj bi bil pogoj za dejanski pričetek pogajanj za sestavo skupnih večin v okviru pokrajinske uprave in nabrežinske občine. Med zahtevami je na primer vprašanje dejanske zakonitve manjšinskih pravic, vprašanje umetnega spreminjanja narodnostnega značaja slovenskih krajev, vključitev slovenskih predstavnikov v razne javne ustanove ter komisije itd. Svet Slov. skupnosti se bo moral sedaj izreči, ali besedilo že omenjenega političnega sporazuma v zadovoljivi meri ustreza postavljenim zahtevam. Vse pa kaže, da se to ne bo zgodilo pred nedeljo, 17. t. m.

Toda tudi v primeru, da bi vodstva političnih organizacij besedilo političnega sporazuma odobrila, ostane še vedno odprto vprašanje sestave občinskega odbora v Nabrežini in v okviru pokrajine ter vprašanje upravnih programov. Kot znano, Slov. skupnost odločno vztraja pri zahtevi, naj bo župan v Nabrežini Slovenec in naj bodo Slovenci tudi polnoštevilno zastopani v odboru. Slov. skupnost nadalje vztraja, naj v odbor vstopijo predstavniki vseh skupin, ki bi tvorile morebitno večino, se pravi tudi socialisti. Slovenska skupnost končno zahteva, naj upravni program novega odbora upošteva duh in besedilo zlasti tistih točk njenega volilnega programa, ki zadevajo koristi in pravice slovenskih občanov. To velja tudi za upravni program pokrajinskega odbora.

Ker se na dosedanjih razgovorih o teh zadevah še ni globlje razpravljalo, je jasno, da rešitev še ni tako blizu in je pravzaprav še vedno problematična.

VAŽNA NOVOST NA RADIU TRST A

V sredo, 20. januarja t. l. bo Radio Trst A začel oddajati novo rubriko »Radio za šole«, ki je namenjena vsem razredom ljudskih šol. Rubriko sestavljata dve tedenski oddaji po dvajset minut. Oddaje ob sredah so namenjene učencem Prvega tečaja, to je tistim, ki obiskujejo I. in II. razred ljudskih šol, oddaje v petkih učencem Drugega tečaja, to je tistim, ki obiskujejo ostale razrede ljudskih šol. Urnik oddaj je v sredo in v petek ob 11.35 za razrede, ki imajo pouk zjutraj, s ponovitvijo ob 17.35 za razrede, ki imajo pouk popoldne.

Oddaje rubrike »Radio za šole« bodo obsegale dva dela: vzorno šolsko lekcijo, kateri bo sledil krajši del z zborovskim petjem, šolsko pošto, recitacijami in morebitnimi dramskimi prizori.

Prepričani pa smo, da se bodo predstavniki Slov. skupnosti odločili za tisto rešitev, ki je najbolj koristna za naše ljudstvo in tudi najbolj koristna za njegov socialni ter politični napredek. Naj se zavedajo, da v teh dneh uživajo simpatijo in solidarnost ne samo vseh svojih volivcev, temveč tudi širokih plasti našega ljudstva v Italiji. Ta zavest naj jim bo v podporo, zlasti glede na napade političnih nasprotnikov.

Nabrežina:

ZBOROVANJE SLOV. SKUPNOSTI

V sredo je bilo v Nabrežini zborovanje svetovavcev, kandidatov in somišljenikov liste Slovenske skupnosti. Na zborovanju, kateremu je predsedoval in ga vodil bivši nabrežinski župan Josip Terčon, sta deželni svetovavec dr. Škrk in pokrajinski svetovavec D. Legiša obširno poročala o poteku političnih razgovorov med predstavniki Slov. skupnosti in zastopniki strank levega centra. Po živahni razpravi, ki so se je udeležili mnogi zborovavci, je bilo soglasno odobreno dosedanje de'lo vdstva Slov. skupnosti in zlasti njena stvarna prizadevanja v korist slovenske manjšine.

Glede sestave nabrežinskega občinskega odbora so zborovavci potrdili stališče da mora biti novi župan v vsakem primeru slovenske narodnosti in da mora tudi ustava celotnega odbora odražati, kolikor je mogoče, razmerje med Slovenci in Italijani v občini.

Zborovanje, ki se je zaključilo malo pred polnočjo, je kljub kočljivosti obravnavanih problemov potekalo v vedrem in zares optimističnem vzdušju, kar je vsekakor dokaz politične zrelosti ne samo vseh prisotnih, temveč tudi vseh volivcev liste Slov. skupnosti v občini Devin-Nabrežina.

Dolina:

ŠKODLJIVO ZAVLAČEVANJE

Kot znano, bo gradnja naftovoda še najbolj prizadela dolinsko občino, saj je znano, da bo njegovo izhodišče prav na področju med Domjom, Boljuncem in Ricmanji. Pričakovali smo zato, da se bo dosedanja večina podvzela s sklicanjem seje novega občinskega sveta, ki mora med drugim zavzeti stališče do naftovoda, in sicer tako, kot ustreza koristim vsega prebivalstva v občini. Toda dosednji občinski odbor še ni iz nam povsem nerazumljivih razlogov še ni sklenil sklicati prve seje občinskega sveta, čeprav je bil z več strani, in zlasti s strani petorice svetovavcev Slov. skupnosti opozorjen, naj vendar ne odlaš s svojim sklepom.

Namesto da se sedanji upravni odbor — tako sodijo mnogi naši občani — ukvarja z vprašanji, ki se ga prav nič ne tičejo (glej zadnji žaljiv napad na Slov. skupnost, objavljenem v slovenskem tržaškem dnevniku), naj raje naredi svojo dolžnost in omogoči redno de'lovanje novi občinski upravi. Vsako zavlačevanje utegne namreč postati zelo škodljivo.

N. K.

Zgonik:

ZACNITE Z RESNIM DELOM!

Kmalu bosta potekla dva meseca od občinskih volitev, a nova občinska uprava še ni pričela s svojim rednim delom. Dosedanja župan Pirc, ki tokrat sploh ni kandidi-

ral, se za občinske zadeve več ne zanima, kar je popolnoma razumljivo, ker je njegov mandat potekel. Sedaj opravlja le tiste dolžnosti, ki mu jih nalaga zakon. Tudi občinski odbor se ne sestaja, tako da je občinska uprava popolnoma paralizirana.

Mnogi volivci in občani, pa naj pripadajo tej ali oni politični skupini, ne morejo kratkoma razumeti, zakaj se še ni sestel novi občinski svet in pričel s svojim rednim delom. Volivcem je dobro znano, da je socialkomunistična lista poslala v občinski svet 12 svetovalcev, Slov. Skupnost pa 3 svetovalce. Večina je torej odgovorna za današnje stanje.

V zvezi s sestavo novega odbora se slišijo čudni glasovi. Med KPI in PSI je baje nastal hud spor, ker hočeta obe stranki imeti župana. Med volilno kampanjo se je govorilo, da je kandidat za župana zgoniški gostilničar in trgovec na debelo Josip Gruden, zastopnik komunistične partije. Zdaj se pa širijo glasovi o nekakšnem barantanju med komunisti in socialisti za mesta v občinskem odboru. Volivci pa čakajo samo nekaj: naj se začne čimprej z resnim delom!

Beneška Slovenija

Št. Lenart:

NISO PRAVI

V marsikateri furlanski in vzhodno-beneški občini nastajajo vedno nove težave pri sestavi občinskih odborov in svetov. Na vrsti je tudi šentlenartska občina, kjer so nekateri občani vložili priziv proti izvolitvi dveh svetovalcev. Priziv, ki je že bil dostavljen županu, osporava veljavnost mandatov dveh socialnodemokratskih svetovalcev. Prvi je Ruggero Adami, ki vrši službo uradnika na davčni izterjevalnici za občine Št. Lenart, Strenje, Grmek in Dreko; obenem je tudi izvoljen za deželnega svetnika. Drugi je pa Vincenc Crisetig, izvoljen na isti listi, ki je bil v času izvolitve odbornik občinske podporne ustanove ECA. Če bi višja oblast sprejela priziv, se utegne spremeniti razmerje političnih strank v občinskem svetu.

Ponteba:

NOVA POSTAJA

Na tovarni postaji v Pontebi so že v teku obširna dela za zgradnjo potrebnih stavb in prog nove tovarne in carinske postaje. Vprašanje, kje in kako razširiti ali na novo zgraditi železniško postajo, ki bi ustrezala na mednarodni progi vedno bolj naraščajočemu prometu, se je vleklo že več kot dvajset let. Večkrat se je zgodilo, da so se tovari in do'gi vlaki živine tako zagostili na premajhni pontebski postaji, da je nastajala velikanska škoda za izvozničarje in za železniško upravo, ki je bila prisiljena ustavljati tovarne vagone vzdolž vse proge do Vidma.

Nekaj časa je nameravala železniška uprava razširiti za mednarodni tovarni promet postajo v Zabnicah. Načrt je pa propadel zaradi slabih vremenskih prilik in zimskih snežnih zametov. Isto je bilo z načrtom, da bi uporabili v ta namen postajo v Trbižu. Zdaj je pa obveljal predlog za Ponteba. Prvi del gradnje v znesku ene milijarde lir je že v teku. Vsa dela in moderne naprave pa bodo stale pet milijard lir. Z novo postajo in skladišči bo mnogo pridobilo tudi mesto samo.

SLEPA POLITIKA

Pokrajinska zveza krščanske demokracije je dala na'epiti velike rumene lepake po mestnih vogalih, po javnih lokalih so pa razdeljevali manjše letake z isto vsebino. Oboji nosijo naslov »Meščani morajo vedeti«. Marsikdo je radoveden, kaj je takega, da je dolžan vedeti.

Na tistih lepakih in letakih se bere o urbanističnem načrtu, ki predviera razlaševanje dobre kmečke zemlje pri Podturbanu in še več v Štandrežu. Organizacija, ki je izdala omenjeni poziv, vztraja na svojem stališču, da je načrt silno koristen za Gorico in da kdor ga odklanja, ravna tako zgolj iz ma'enkostnih političnih in volivnih nagibov. V lepakih začenja napotek meščanom s pripombo, da »so sklenili liberalci s komunisti, socialdemokrati s Slovenci in socialisti čudno zvezo, da bi ustavili od občinskega sveta dne 13. 10. 1964 sprejeti načrt za zidanje hiš, šol, socialnih ustanov, cest itd. za goriške občane in da bi tako zavrli ekonomski in socialni razvoj mesta, pod pritiskom revnih volivnih računov.« Nadalje pravi krščanska demokracija, da čuti za svojo dolžnost opozoriti javno mne-

nje na tako »slepo politiko«, porojeno iz demagoških načrtov z desne in z leve; na ta način da se tudi ovira moderna funkcija mesta, postati most v Srednjo in Vzhodno Evropo. Na koncu je še pristavljeno vabilo občinstvu, naj pride k občinskim sejam, kjer bo urbanist prof. Piccinato razložil smernice za razširjenje mesta.

K zgornji objavi, sestavljeni v precej pikrem slogu, nimamo kaj več dostaviti, kolikor smo že pisali in kar je izzvalo silovit odpor v javnem mnenju. Urbanistični načrt hoče koristiti mestnemu razvoju z uničevanjem kmetijstva in vrtnarstva, ki je temelj okoliškega gospodarstva. Kar pa je za nas kot etnično skupino še huje, je dejstvo, da sega z razlastitvijo po zemlji slovenskih kmečkih gospodarjev, ki jo že stoletja obdelujejo.

Pravijo, da hoče biti Gorica most na Vzhod, torej tudi v Slovenijo, Jugoslavijo. En steber tega mostu naj bi pa t'čil in stiskal prav tisto slovensko zemljo odkoder naj bi se ta most vzpenjal k sosedni slovenski zemlji. Če ni to slepa politika, kaj pa je?

PEVMA

Ob novem letu je pravilno, da si podamo obračun o življenju in gibanju v fari in vasi. Rast prebivalstva je eden izmed temeljnih pogojev tudi za obstanek naše etnične skupine. Družine z enim otrokom ali celo brez njih predstavljajo le slabe upe za našo bodočnost.

Pa naj povedo številke, kako smo narastli ali padli v lanskem letu. Rojstev je bilo lansko leto 14. Enako število izkazuje pa tudi mrliške knjige; imeli smo v fari 14 pogrebov; nekaj tudi v bolnišnici. Poročilo pa se je v farni cerkvi devet parov. Tem s'ednjim voščimo, da bi pomagali z zdravim in poštenim naraščanjem množiti našo skupnost!

Omeniti moramo še novo naselbino na našem pevskem polju. Ustanova Treh Bečcij je sezidala nove stavbe za nove priseljence, a teh še ni od nikoder. Morda jim ne diši motika in plug in bi raje šli v tovarne, katere nameravajo zidati na slovenski kmečki zemlji. Bridka so takšna razglabljanja.

Bolj razveseljivo bo, če povemo, da se je naša mladina malce razgibala v prosvetni dejavnosti. V nedeljo popoldne ob štirih bo priredilo kat. prosvetno društvo »Jože Abram« pevsko glasbeni nastop v dvorani Kat. doma. Ljubite je petja in glasbe ter tudi naše mladine vabimo, da se prireditve udeleže v velikem številu.

SOLSKO SPOROČILO

Goriško šolsko skrbništvo nam pošilja v objavo razpis natečaja za 700 mest šolskih s'ug na srednjih šolah. Natečaj je razpisan na podlagi naslovov.

Rok za vlaganje prošenj poteče 60 dni po objavi v Uradnem listu (št. 32. str. 5664), ki je izšla 28. decembra 1964.

SEMENSKI KROMPIR

Kmetijsko nadzorništvo v Gorici sporoča, da bo na razpolago direktnim obdelovalcem semenski krompir, in sicer na vsakega po dva stota. Polovinarji pa bodo lahko prejeli po en stot krompirja za ceno tisoč lir. Prošnje za nakup je treba vložiti na kmetijsko nadzorništvo do 25. februarja.

Iz Goriške

VECERI OB SREDAH

Po premoru za božič in novo leto se kulturni večeri ob sredah v klubu Simon Gregorčič nadaljujejo. Zadnje predavanje je ime prof. Bednarik iz domače zgodovine in arheologije, o starih gradovih.

V novem letu se je pa odprla vrsta predavanj z zanimivim prikazom o današnji Alžiriji. Govoril je častnik Drago Košmrlj iz Trsta, ki je dalj časa živel kot dopisnik v tej sveernoafriški republiki.

STEVERJAN

Kat. prosvetno društvo v Steverjanu bo tudi v tem letu razvilo živahno kulturno dejavnost. Danes zvečer so bili vabljeni vsi vaščani na prvi letošnji kulturni večer. Na sporedu je bilo zanimivo predavanje prof. Bednarika v življenju Steverjancev in Bricev v fevda'nih časih. Predavanje s skioptičnimi slikami je poživljalo domači pevski zbor in recitatorska skupina SKPD.

Prosvetno društvo si tudi zelo prizadeva, da bi bil kmalu pod streho tudi domači kulturni dom. Prosvetno de'lo se bo moglo potem pod lastno streho široko razmahniti. Steverjan bo postal zopet to, kar je bil pred desetletji: prosvetna postojanka, ki bo visoko dvigala vrednote naše verske in narodne vrednote.

PODGORA

Starši, ki so prijavili svoje otroke za otroški vrtec, še vedno čakajo, kdaj bo odprt. Priprave so že pri kraju. Nazadnje se je pokazalo, da manjka še postrežnica. Želimo, da šo'ska uprava takoj izbere eno izmed prosilk, da bo vrtec vsaj prihodnji teden že odprt.

MEDTEDENSKI POČITEK

Združenje trgovcev obvešča svoje odjemalce, da je podaljšan medtedenski počitek po dneva do 31. marca.

Ob ponedeljkih popoldne bo torej zaprta večina trgovin. Ob sredah popoldne pa vse, ki prodajajo živila in pijače ter drogerije. V sobotah popoldne pa bodo zaprte vse trgovine na debelo in trgovine na drobno z železnino, lesnino, kurivom in kmetijskimi potrebščinami.

KMETIJSKA MEHANIZACIJA

V zadnjih desetih letih se je po'jedelstvo na Goriškem zelo povzdignilo z uporabo kmetijskih strojev. Uporaba strojnega obdelovanja je seveda precej odvisna od pomanjkanja delovnih moči, pripisati jo je pa potreba tudi naprednemu stremljenju naših kmečkih gospodarjev.

Kako so napredni, dokazujejo nekatere številke. Leta 1955. so imeli v naši pokrajini 302 traktorje. Njih število je narastlo do konca lanskega leta na 1125. Vseh drugih strojev za poljsko obdelovanje so pa našli 2328. Poljska mehanizacija narašča od 9 do 20 odstotkov na leto. Če upoštevamo obseg mehanično obdelovane zemlje, izračunamo, da pride v naši pokrajini na vsakih 22 hektarjev po en motorni plug, dočim je srednja mera v državnem sklopu 49 hektarjev. Izmed naših slovenskih krajev se sodi, da je najbolj motoriziran Štandrež; in prav na tem vzornem poljedelskem okolišu hočejo »mesto urbanizirati!«

- Kanalska dolina

Brdo:

POZDRAV IZSELJENCEM

V prejšnjem tednu so se zbrali v prostorih domače zadrage izseljenci iz Brda in iz Mikotov, ki so doma preživeli božične in novoletne počitnice in se zdaj vračajo zopet v tujino. Med rojaki iz tujine sta b'la navzoča tudi dva zakonca, ki sta prišla po tridesetih letih iz Francije v domači kraj.

Vse navzoče so pozdravile krajevne oblasti. V govorih so povzdigovali dejavnost naših izseljencev v tujini in so jih pozivali, naj ne pozabijo rodnih krajev. V veselju razpoloženju, v katero je kanila tudi brička kaplja slovesa, so se domačini poslovili od rojakov, katere čaka zopet pot v tujino.

Podobne poslovilne sestanke so imeli tudi po drugih naših vaseh.

Živahen poslovilni večer za izseljence so imeli tudi v Čedadu v prostorih društva »Ivan Trinko«. Spored sestanka je bil prav živahen. Poleg predvajanja slovenskega filma so se menjavali pozdravni govori in godbene točke glasbenega krožka iz Števerjana.

Žabnice:

HUD POŽAR

Prejšnji teden je izbruhnil v Žabnicah zelo hud požar, kakršnega že več časa ne pomnimo. Zgorela je skoro do tal stanovanjska hiša delavca Antona Linossija, ki stoji en kilometer izven naselja. Ogenj je izbruhnil ponoči, ko je vsa družina trdo spala. Zubljši so zajeli že prvo nadstropje, ko je prasketanje ognja zbudilo hišno gosposodinj. Brž je zbudila moža, ki je v zadnjem hipu rešil otroke in mater. Vsa družina je napol oblečena zbežala v zimsko noč, kjer je bilo 15 stopinj pod ničlo. H sreči je opazil požar tudi vojaški stražnik pri bližnjem skladišču, ki je alarmiral gasilce in alpine, da so prihiteli na pomoč. Rešili so nekaj pohištva in živine. Večino je pa uničil ogenj. Škode je nad 10 milijonov lir, ki ni pokrita z zavarovalnino. Domačini so začeli nabirati prostovoljne prispevke za nesrečno družino.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Kaj pravi Pavle Merkù?

Pavle Merkù je doživel zadnje čase celo vrsto prvih izvedb svojih skladb, tako v Ljubljani kot tudi v Trstu, zadnjič na slavnostnem koncertu, pri odprtju Kulturnega doma. V zvezi s tem smo ga zaprosili za intervju:

Kako ste prišli na idejo, da uglasbite Kosovelovo besedilo? Cutite v njem nekaj sorodnega?

Kosovela čutim močnejše in bolj neposredno od katerega koli drugega pesnika: pretresljivost njegove izpovedne lirike in pekoča aktualnost njegovega pesniškega razmišljanja me privlačujeta, odkar sem začel ustvarjati. In če sem doslej uglasbil kakih trideset njegovih besedil, sem jih veliko izbral, da jih še uglasbim. ENO BESEDO se mi je zdela posebno primerna za otvoritveni koncert našega Kulturnega doma zaradi klica ljubezni, s katerim se ta sicer mračna pesnitev zaključuje.

Zdi se nam, da predstavljate v slovenski glasbi neko ekstremno strujo. Je to resnično?

Vsak ekstremizem je tuj moji veri v umetnost in v človeka. Kolikor morem sam presojam o svojem delu, menim, da predstavlja moja novejša glasba milejšo in uravnovešeno pot sredi današnje slovenske in neslovenske glasbe.

Kam naj bi po vašem peljala — ali pripeljala — ta struja?

Ne pripadam nobeni struji. Kritika me seveda lahko opredeli po sredstvih, ki jih rabim, po vsebini del, po govorici ali po kateri koli drugi značilnosti. Sam si pa prizadevam biti predvsem jaz.

«Black Nativity» v Verdiju

Nastop ameriškega črnega ansambla »Black Nativity«, ki zaključuje uspešno turnejo po Ameriki in Evropi, je vzbudil v ponedeljek zvečer veliko zanimanje pri tržaškem občinstvu, ki je napolnilo Verdijevo gledališče. Predstavo so morali ponoviti še v torek zvečer.

Marion Williams in Brother Joe Day sta zbrala v dve skupini, — »The Stars of Faith« in »The Jubilation Singers« — izredne pevce in pevke iz cerkvenih zborov ameriških črnih cerkva in pripravila spored božičnih pesmi. V njih pripovedujejo o Kristusovem rojstvu v Betlehemu, o trpljenju in veselju ter o upanju v odrešenje. Iz njih odseva črna duša, ki prav v pesmi in mimiki najbolje izraža svoja čustva. Nič scenarije, nič kostumov, samo v ritmu ubrani glasovi in zgovorna mimika, ki priteguje vsakega gledalca, saj je občinstvo na spodbudo pevcev v ritmu tolklo z rokami in ustvarilo prijeten stik med odrom in dvorano.

Nastope pevcev in dveh peslancev-mimov je v prvem delu predstave povezovala vezalka z besedami iz svetega pisma. Drugi del pa je seboval poveličevanje svetopisemske besede s pesmijo.

M.M.

Kam naj to in sorodna prizadevanja peljejo? Nedvomno: naprej, v nova iskanja, v nove dosežke, v nove izraze. Saj se ni umetnost nikoli ustavila. Še bo pela o človeku in za človeka.

Kaj pomeni po vašem sodobna slovenska glasba?

Pomeni resno umetniško prizadevanje in ustvarjanje, ki se je pred nekaj desetletji iznebilo čitalniškega navdušenjstva in manjvrednostnih kompleksov ter hodi danes vstric s priznavanji in dosežki vsega sveta; povprečno velja: od sto del je pet zanimivih, eno pa dobro. Če naj citiram vsaj Primoža Ramovša, Alojza Srebotnika, Milana Stibilja in Iva Petriča — pa bi lahko nadaljeval — je to že jamstvo, da je sodobna slovenska glasba dosegla izredne vrhunce.

Kaj vas je ob izvedbi kantate »ENO BESEDO« najbolj presenetilo?

Presenetilo me je najmanj troje: najprej strotev pevskega zbora PD Prosek-Kontovel; nato odziv občinstva; končno molk slovenskega tiska.

Zelo me je presenetila vnema, s katero se je »moje« pevski zbor lotil dela in življal v glasbo, ki je bila vsem pevcem, vajenim samo starejše glasbe, v začetku vsaj zagonebna, če že ne odvratna. Obiskal sem jih pri vajah, povedal sem jim, kaj sem s tem delom hotel, in našel v njih prijateljsko naklonjenost in čudovito voljo. Boljšega sodelavca in interpreta pri otvoritvenem koncertu si ne bi mogel želeli.

Pri našem občinstvu sem pričakoval prejel negativen kot pozitiven sprejem. Spet me je presenetil dober del občinstva in to so predvsem preprosti, glasbeno neuki ljudje, ki so glasbo poslušali brez predsodkov in tabujev. Da so naši kulturni ljudje povečini to glasbo odklonili, je razumljivo, saj gre pri večini za muzejsko kulturo, ne pa za živo, tvorno kulturo.

Končno: naš tisk. Tako tržaški kot matični slovenski časopisi so kvečjemu omenili kantato in to celo z napačnim naslovom. Niti ene kritike, niti enega osebnega vtisa. Zaključek? Ali ni bila ta izvedba pri otvoritvi novega Kulturnega doma kulturni dogodek, ali je za vse te časopise kultura deveta briga? Edina kritika, za katero sem izvedel, je Viozzijeva za oddaje Radia Trst 1.

Pavle Merkù

Knjige za sleherno slovensko družino

Velike slovenske knjižne družbe, kakor sta npr. celjska Mohorjeva družba in Prešernova družba s tradicionalno obliko letnega koledarja in zbirke pet do šest knjig, kakor smo Slovenci tega že nad sto let vajeni prejemati ob novem letu, kajpada občutijo spremembe v socialni strukturi, katerim je podvržen slovenski narod. Slovenci živimo v treh zelo industrializiranih pokrajinah: v republiki Sloveniji, v avstrijski deželi Koroški in italijanski deželi Furlaniji-Juljski krajini. V vseh teh treh dežah bežijo ljudje s kmetov. A prav na kmečkih bravih so temeljile dosedaj velike knjižne slovenske družbe, predvsem pa celjska Mohorjeva družba, ki je daleč pred vsemi drugimi: pred Prešernovo družbo, ki ima nekaj nad polovico udov v primeri s celjsko Mohorjevo, daleč pred goriško in celovško Mohorjevo, ki imata vsaka po nekaj tisoč, in še bolj daleč pred branci Koroškega koledarja in Jadranskega koledarja, ki dajeta na voljo naročnikom svojih koledarjev še zbirke knjig Prešernove družbe.

Ljudje po stolpnih industrijskih središčih v Sloveniji ne bi vedeli kam z določeno tradicionalno vsebino letnih koledarjev knjižnih družb in tudi ne z marsikatero vsebino knjig, ki spramljajo koledar. Odkar je zapuščanje vasi postalo množično, nima poverjenik kje nabirati udov, da bi brali povesti o kmečkem življenju. Pa ne gre samo za to. Saj bi bilo razumljivo, da bi Mohorjev poverjenik tod naletel na gluha ušesa, toda še manj sreče so imeli poverjenih Prešernove družbe, pa čeprav je leta izdajala knjige, ki so bile vse prej za druge vrste bralcev, kot pa za kmečke ljudi. Celjska Mo-

Kulturne novice

V Novi Gorici so odprli razstavo modernih italijanskih knjig. Priredila jo je državna knjižnica v Gorici v sodelovanju z novogoriško knjižnico. Pokroviteljstvo nad razstavo ima Italijan k. pr. svetno ministrstvo. Razstavljenih je na 300 del z raznih kulturnih področij. Razstava bo odprta do 15. januarja.

Egiptovska vlada je ponudila ameriški vladi drugo zgradbo kot odškodnino za sedež ameriške knjižnice »John Fitzgerald Kennedy«, ki so ga demonstranti 26. novembra zažgali. Ameriška vlada je ponudbo sprejela. Nova stavba stoji ob obrežju reke Nil v Kairu. Predsednik Nasser bo tudi nakupil, kot je obljubil, tisoč knjig za novo ameriško knjižnico. Stara je bila namreč uničena. Rešenih je le 4 tisoč knjig, ki so bile v hipu, ko so demonstranti zažgali zgradbo, izposojene.

Po dolgi in hudi bolezni je umrl Jozse Szabo, eden najbolj znanih madžarskih jazz-pianistov. Star je bil 83 let.

Newyorški filmski kritiki so proglasili za najboljši film letošnjega leta film »My fair lady«, filmsko verzijo znane komedije. Rex Harrison pa je bil proglašen za najboljšega igralca zaradi svoje vloge v tem filmu.

Za najboljšo igralko so proglasili Kim Stanley za njeno vlogo v britanskem filmu »Spiritično zasedanje v deževnem popoldnevu«. Kot najboljši režiser je bil nagrajen od newyorških kritikov Stanley Kubrick za film »Doktor Stranamore«. Najboljši tuji film je po mnenju kritikov v New Yorku »Mož iz Risa«, v katerem igra glavno vlogo Jean Paul Belmondo.

V Wiesbadenu je umrl znani nemški pisatelj Bernard von Brentano. Star je bil 63 let. Umrl je poldrugi mesec za bratom Heinrichom, ki je bil prvi zunanji minister povojne nemške države.

Zahodna Nemčija je po številu televizorjev druga država v Evropi. Prva je Anglija. V Zahodni Nemčiji so zadnji dan lanskega leta vpisali desetmilijonsko televizijsko naročnino. To je 72-letna gospa Erna Stephan v Berlinu. V dar je prejela od nemške televizije vozno karto za zastojno potovanje v Združene države.

horjeva družba je kar trdoživa in izgublja zadnji dve leti le po nekaj tisoč udov, medtem ko je Prešernova družba obstala na ravni okoli 40 tisoč članov.

Članarina je znašala doslej za obe družbi nekaj pod tisoč dinarjev in bo z vsemi podražitvami papirja le 1.200 dinarjev za 6 knjig Prešernove družbe in še eno stensko sliko povrhu, a 1.000 dinarjev za štiri mohorjeve. Za dohodke, ki jih prejema povprečni človek v Sloveniji in med zamejskimi Slovenci, res izredno nizka cena. Ne gre torej za denar.

Albert Rejec

V kaščah gradu Husum v Schleswig-Holsteinu v Severni Nemčiji so odkrili številne dragocene slike iz časa holandske renesanse. Slike je nekdaj v prejšnjih časih uporabljal za to, da je z njimi zamašil špranje v grajski strehi, in tako ni čudno, da so hudo poškodovane. Dve sliki sta iz šole, ki jo je vodil v Atnerpenu slavn slikar Josse De Momper, ki je živel od leta 1564 do leta 1635. Slike so zdaj restavrirali in jih razstavili v veliki dvorani gradu Husum.

V nekem moskovskem gledališču so uprizorili v ruščini ameriško glasbeno komedijo »My fair lady«. Igralci in pevci so seveda Rusi. Uprizoritev je točen posnetek ameriške uprizoritve, razen manjših sprememb v popevkah. Komedija je bila pri ruskem občinstvu zelo dobro sprejeta. Ameriški producenti pa so protestirali, ker Rusi nočejo plačati avtorskih pravic.

GOSPODARSTVO

Zdravilna svojstva vina

Za pametne in nenervozne ljudi je pravda glede koristnosti ali škodljivosti vina zaključena: pristno in pravilno negovano vino — seveda zaužito v zmernih količinah — je skoraj za sleherno človeško telo zdravilna in zato priporočljiva pijača. Slabo vino pa je vedno škodljivo. Pristno in pravilno negovano vino je škodljivo samo v slučaju, da se zaužije prevelika količina in ne o pravem času. — Niso pa vsi ljudje enaki: Nekaterim že mala količina vina, popita zvečer, odvzame spanec za dolge ure; drugi pa zaspijo kot čoki. Zato pa velja: Med vini in vini so velikanske razlike, med ljudmi — v odnosu do vina — pa tudi.

Poglejmo kako vplivajo na človeški organizem razne sestavine vina:

1. **Alkohol.** V naravnem vinu je lahko do 18% alkohola. Dokler niso bile znane selekcionirane kvasnice — kipele glivice, ni bilo mogoče dobiti v naravi vin s tako visokim odstotkom alkohola. Alkohol je namreč razkužilo, ki deluje proti kvasnicam, in tudi proti kvasnicam v moštu, oziroma v vinu. Med kipenjem mošta, to se pravi med razkrajanjem grozdnega sladkorja v alkohol in ogljikov dvokis, se dviga odstotek alkohola in niža odstotek sladkorja. Že pri najnižjem odstotku alkohola v moštu prenehajo nekatere kvasnice s svojim delovanjem. Čim bolj se odstotek alkohola viša, tem več je takih skupin kvasnic, ki prenehajo delovati. V vinu z 10% alkohola je še prav malo kvasnic, ki so še sposobne razkrajati sladkor. Še manj jih je, če se je alkohol v novem vinu dvignil na 13, 15 ali celo 17 stopinj. V vinu s 17 stopinjami alkohola delujejo še samo redke kvasnice, katerih selekcija se je posrečila komaj v tem stoletju. S temi kvasnicami lahko dobimo vina, ki imajo do 18 odstotkov alkohola. — Taka močna vina skoraj niso pitna. Zdravilna svojstva vin lahko iščemo samo v vinih, ki imajo od 8 do 12%, izjemoma do 14% alkohola. Morajo pa biti istočasno popolnoma pristna in zdrava, brez hib in bolezni. Taka vina vplivajo v ustih na obilnejše izločanje sline, v želodcu pa zvišajo dejavnost želodčne sluznice, vsled česar se napravi več sluzi, več želodčnega soka. Vinski alkohol pospešuje raztapljanje maščob. Ker vpliva tudi razkužilno, zmanjšuje število in dejavnost bolezenskih kvasnic v črevesju. Nadalje pospešuje in olajšuje odvajanje izločilnih snovi. — Sluznica pa tudi sama vsrka alkohol, ki preide od tam v kri in s svojo preosnovno zviša število in moč srčnih utripov, vsled česar se nekoliko pospeši dihanje. Tudi telesna toplota se nekoliko zviša.

2. **Kislina** se nahajajo v vinu delno v prostem stanju, še več jih je vezanih na radnine in s temi tvorijo soli. — Kislin je v vinu cela vrsta in vsaka ima gotovo nalogo. — V vsakem vinu se nahaja kislina, katero navadno gledamo po strani, ker nam spreminja dobro vino v malo vreden kis. V manjši količini pa je očetna kislina v vinu celo nujno potrebna, ker bi drugače vina ne bila okusna, osvežujoča. Navadno je v zdravem in dobrem vinu po-

lovica toliko tisočink očetne kisline, kot vsebuje vino odstotkov alkohola. Če ima n. pr. vino 12% alkohola, bo tako dobro vino vsebovalo 6 tisočink očetne kisline. Če bi vsebovalo manj očetne kisline, bi bilo vino zahko, brez okusa. — Navadno pa vina nimajo premalo očetne kisline, marveč preveč. Italijanski vinski zakon dovoljuje prodajo samo takih vin, ki niso prekisla. V tem oziru je določena meja, in sicer: ne dovoljuje se prodaja vin, ki bi vsebovala v tisočinkah več očetne kisline, kot vsebuje dotično vino odstotkov alkohola. Praktično se to pravi, da sme vsebovati vino z 10% alkohola največ 10 tisočink očetne kisline. Če vsebuje vino več očetne kisline, se lahko pije doma v družini ali pa ga je potrebno prodati tovarnam kisa. Doma izdelani kis se v Italiji na drobno ne sme prodajati. Vinarska tehnika še ni odkrila praktičnega postopka, kako bi popravili vina, ki vsebujejo preveč očetne kisline. Vse ostale kisline lahko izvlečemo iz vina, očetne pa ne. — Zgoraj smo rekli, da mora vsako vino vsebovati malo količino očetne kisline. Ta ima v prehrani zelo važno vlogo, ker pospešuje raztapljanje beljakovin in vlaknin.

Poleg očetne kisline se nahajajo v vinu še naslednje najbolj znane kisline: grozdna, vinska, taninova ali čreslovina, jabolčna in še kup drugih. — Grozdne kisline ne bi smelo biti mnogo v vinu, ker bi morali stiskati vino saom iz dozorelih jagod brez grozdovine. Ta kislina naredi vino surovo, manj okusno. Zato najraje to kislino

izločimo že iz mošta z dodatkom apnenega karbonata. To je posebno važno v letih, ko vsled slabega vremena grozdje ni dobro dozorelo.

Vinska kislina vpliva razkuževalno na vse prebavilne organe in pospešuje izločanje blata. V vinu samem se nahaja vezana v nekaterih soleh. — Taninova kislina ali čreslovina povzroča v mladem vinu sicer zagatni okus, kar pa se med zorenjem izgubi. Vpliva pa taninova kislina na zdravje vina, ki ostane bolj trpežno, in deluje proti razširjanju bolezenskih glivic v črevesju. — Ne vemo še kakšna je specifična naloga dragih kislin, kot je jabolčna, ki se med zorenjem vina spreminja v mlečno, n. pr. pri teranu.

3. **Važne** so v vinu spojine različnih kislin v soli. Taka je spojina z železom, ki zvišuje v krvi število rdečih krvnih teles. — Velevažni in v zdravstvu zelo koristni se fosfati, ki služijo kot važen gradbeni material za kosti in ovirajo razvoj kostnih bolezni, kot je angleška bolezen in zmehčanje okostja pri ženah, ki so imele mnogo otrok. Zato pa zdravniki vedno česče v takih slučajih predpisujejo določene količine vina, zlasti črnega, ki vsebuje več tanina, kot belo.

Kemija je vino že zelo razčlenila, preiskala, analizirala, a bo najbrž še zelo dolgo trajalo, predno bo človeštvo proučilo vino v vseh podrobnostih in ugotovilo čemu služijo posamezne sestavine, katerih je na stotine. Gotovo so vse sestavine koristne, ker je vino blagoslovljena pijača. Prijatelji vina so tudi lahko prepričani, da ga bodo kakšno kapljico imeli tudi v raju, če bodo imeli srečo, da pridejo tja. Tam je vino, saj je sam Zveličar rekel pri zadnji večerji, da ga ne bo več pil, dokler ne bo novega pil pri svojem Očetu. Torej bo v raju tudi vino...

SREDNJA MOLZNOST V NEKATERIH DRŽAVAH

Številka poleg imena posamezne države nam naznačuje srednjo molznost krav v dotični državi. Torej pomeni št. 2.405 poleg Avstrije, da dajo krave v Avstriji letno v srednjem 2.405 kg mleka. Seveda dajo mnoge precej več in tudi več kot 6.000 kg, zato pa dajo druge mnogo manj; srednja proizvodnja pa je navedena.

Anglija 3.907, Avstrija 2.405, Avstralija 1.890, Belgija 3.760, Danska 3.670, Finska 2.897, Francija 2.180, Irska 2.200, Kanada 2.645, Nemčija 3.300, Nizozemska 4.193, Norveška 2.630, Poljska 2.053, Švedska 2.976, Švica 3.243, ZDA 3.043, Nova Zelandija 2.743.

Iz navadenih števk je razvidno, da imajo najbolj mlečne krave na Nizozemskem, potem pa v Belgiji in na Danskem.

ITALIJANSKA OVČJEREJA V KRIZI

V letu 1950 so našli v Italiji 10.295.000 ovc, zadnje štetje pa je javilo število 7.908.000, torej skoraj 2,4 milijona manj. V zadnjih 4 letih se je število ovc znižalo za skoraj 400.000 glav. Poznavalci razmer pravijo, da tiči glavni vzrok padanja števila ovc v dejstvu, da ljudje jedo zelo malo ovčjega mesa in da je srednja potrošnja pred 10 leti znašala okoli 1 kg na osebo in se je do lani znižala na 800 gramov, torej je celo padla, dočim se je potrošnja mesa drugih virov v istem času zelo dvignila, in sicer: pri govedini od 9,1 na 18,2 kg, pri

perutnini od 1,8 na 5,1 kg. Zvišala se je tudi potrošnja svinjine od 5,2 na 6,4 kg in konjskega mesa od 0,6 na 0,9 kg na leto in osebo. — Zakaj se je v Italiji potrošnja ovčjega mesa znižala, dočim se v Franciji hitro dviga, v Angliji pa dosega celo 11 kg na osebo in leto? Zakaj je volna evropskih ovc cenejša kot avstralskih?

Ovčjereji upajo, da se bo v kratkem ovčjereja zopet dvignila in da bo nudila primeren zaslužek, ker se vedno bolj uveljavlja ovčje mleko, zlasti predelano v ovčji sir. V trgovskem prometu je danes letno okoli 3,5 milij. hl ovčjega mleka, količina, katero se da še precej zvišati.

LETNA POTROŠNJA MLEKA IN MLEČNIH IZDELKOV V SET

	sveže mleko	maslo	sir
Belgija-Luksenburg	100.6	6.9	5.8
Francija	105.8	6.5	9.2
Italija	64.7	1.4	7.5
Nemčija	111.1	7.1	7.2
Nizozemska	123.9	4.5	7.8

Zgornje številke predstavljajo toliko kg. Številke pravijo, da je italijanska potrošnja mleka na evropski ravni samo glede sira, glede porabe svežega mleka in masla pa globoko pod njo.

VIRGILU ŠČEKU V SPOMIN

Ne to, kar ljudstvo hoče, temveč to, kar vlada hoče, se mora zgoditi. Deželni zastop je postal iz svobodne zbornice našega ljudstva navaden vladni eksekutor. Deželni svet, ki ga bomo izvolili, bo navaden državni uradnik.

Ko je v Rimu padla odločitev, da se goriška dežela postavi pod oblast Vidma, tedaj je Mussolini potolažil Goričane z obljubo, da bo Gorica uživala kljub temu poseb-

141. Dr. E. BESEDNJAK

ne pravice in ugodnosti. Gorica ostane gospodarsko in politično središče dežele, vlada ji pojde močno na roko.

Brž so goriški Italijani ustanovili odbor in začeli pisati spomenico, v kateri zahtevajo za mesto Gorico vrsto pravic in svoboščin. Od vlade terjajo, naj drži dano obljubo in pomaga mestu na noge. Spomenico so sestavljali skoro vsi laški javni delavci.

Goriška dežela ima, kakor vemo, prav lepo in veliko premoženje. Ima celo vrsto poslopij, zemljišča svojih kmetijskih šol, ustanovila je hipotečni zavod, ki ima večmilijski promet, ustvarila je deželno hranilnico, naložila je svoj kapital v zadrugo Julijskih elektraren, osnovala je deželno gluho-nemnico in oskrbovalnico za revne starce in starke.

Vse to premoženje se je nabralo in nako-pičilo tekom desetletij iz deželnih davkov in doklad, to se pravi iz denarja slovensko-furlanskega ljudstva. Celokupno premoženje deželne uprave je torej ljudsko premoženje.

Kljub temu pojde vse to premoženje v Videm, kajti goriška dežela zgine v videmski pokrajini. Če gre dežela, gre seveda tudi denar rakom žvižgat.

To veliko nevarnost so namah goriški Italijani spoznali. Zato zahtevajo od vlade, naj

pusti vsaj goriško premoženje nedotaknjeno, če je že dežela morala propasti.

Premoženje Goriške naj ostane ločeno od Vidma. Goričani naj svojo lastnino sami upravljajo in sami naj z njo gospodarijo. Zato se mora v Gorici ustanoviti poseben deželni odbor, ki bo premoženje upravljal. Videm naj ima svoj lastni deželni odbor. Nad obema odboroma naj stoji skupni deželni zbor.

Ker je deželni zakon starega kraljestva raztegnjen na naše kraje, prenehajo delovati stari deželni odbori in stopajo na njih mesto novi. Člani teh odborov so deloma voljeni, deloma so pa državni uradniki. Mesto deželnega glavarja zavzema prefekt.

Odslej naprej se bodo obračala vsa županstva le na novi deželni odbor, in sicer ne naravnost, temveč potom podprefektore. V smislu 265. člena deželnega zakona morajo pošiljati županstva vse sklepe tekom osem dni prefektu v potrdilo.

Dosedanji izredni deželni odbori bodo upravljali do nadaljnjega deželno premoženje. Vlada je sprejela do nadaljnjega zahtevo deželnih politikov.

»GORIŠKA STRAŽA« IZGNANA IZ GORICE

Medtem je »Goriška Straža« naletela na velike neprilike. Kakor je bila njena dolžnost, je »Goriška Straža« v par člankih ožigosala krivice, ki se godijo slovenskemu ljudstvu na Goriškem.

Par dni po objavi teh člankov nam je javil zastopnik Narodne tiskarne gospod Lukežič, da tiskarna ne bo več tiskala »Goriške Straže«. Na vprašanje, zakaj odpoveduje »Stražo«, je odgovoril, da na pritisk od zunaj.

To smo naznanili fašistovskemu vodstvu in tam so nas zagotovili, da oni uradno niso dali nobenega tozadevnega ukaza. Obrnili

smo se iznova na Narodno tiskarno in se pogajali o tiskanju lista. Ves naš trud je bil zaman.

Položaj v Gorici je bil težaven, ker tedaj je bila v mestu vsega le ena slovenska tiskarna. Katoliška tiskarna na Placuti, v kateri se danes tiska poleg knjig Mohorjeve družbe Katoliški glas, takrat še ni obstajala.

Vsa ostala podjetja v mestu so bila v italijanskih rokah in mi smo se zaman trudili, da bi katero hotelo podpisati pogodbo, s katero bi tiskalo »Goriško Stražo«. Izkazalo se je, da je bil zagovor fašistovskega vodstva lažniv in da so fašisti vsem tiskarnam v mestu prepovedali tiskati naš list.

Jaz, ki sem bil medtem postal urednik »Goriške Straže«, sem bil brez tiskarne in ni mi preostajalo drugo, kakor da iščem pomoči v Trstu. Obrnil sem se na tiskarno Spazzal, ki je imela svoje prostore v ulici Martiri della Libertà, nedaleč od današnje uprave Novega lista. Hišna številka je 88.

Spazzal je bil pogumen mož. Vedel je, da so goriški fašisti preprečili tiskanje »Goriške Straže«, a to ga ni ustrašilo. »List se bo tiskal pri meni, fašisti naj ukrenejo, kar hočejo!« To so bile njegove besede ob sprejemu pogodbe.

Jaz, ki sem bil edini urednik »Goriške Straže«, zakaj Leopold Kemperle je bil v Gorici in se ni izplačalo trošiti denar za njegovo potovanje v Trst, sem se odločil in šel s prvim jutranjim vlakom na delo. V Trst sem prihajal pred poldne, sedel v tiskarni do kosila in delal nato do večerje in pozneje globoko v noč do jutra.

V Gorico sem se vračal s prvim jutranjim vozom in večkrat sem bil tako utrujen in zaspan, da sem spal v vlaku. Zgodilo se je, da sem prespal Gorico in se zbudil šele v Vidmu, od koder sem se polagoma vračal domov.

Tako sem živel med Trstom in Gorico leto 1923. in do leta 1924., dokler se niso fašisti premislili in dovolili tiskanje »Straže« v Gorici.

(Dalje)

V prihodnjih desetih letih

Včasih so ljudje ugibali, kakšno bo življenje čez sto let. Danes se pa vse tako naglo razvija in spreminja, da dobiva vse človekovo okolje že v desetih letih drugo podobo. Spremeni se ves tok življenja, celo mišljenje in čustvovanje se obrne v drugačno smer pod novimi zunanji, tehničnimi vplivi.

Kakšne nove znanstvene in tehnične pridobitve bodo človeku na razpolago že v prihodnjih desetih letih, ugotavlja neki ameriški raziskovalni zavod. V tovarne in v laboratorije je poslal svoje strokovnjake, ki so dognali, katere zamisli v tehničnem napredku se bodo v prihodnjih desetih letih uresničile.

Ugotovili so, da bomo doživeli velike spremembe v razvoju prometa, posebno avtomobilskega. Avti sicer ne bodo vozili hitreje, pač pa dosti bolj varno kot doslej, ko zahteva avtomobilski promet več žrtev kot bolezn. Pogonski motorji bodo plinske turbine. Pri preveliki brzini se bo motor kar sam izklopil in bo obvaroval nepredvidnega vozača pred nesrečo. Obroči na kolesih bodo izdelani iz posebne sintetične snovi ne več iz gume. Na poledenelih tleh bo onemogočeno spodrsovanje. Novi kolesni plašči pa bodo vzdržali do 150 tisoč kilo-

metrov vožnje. Poenostavljene bodo tudi vse premene, tako da bo vožnja z avtomobili cenejša, varnejša in bolj enostavna.

V mestih bo ves avtomobilski promet ukinjen. Avte bo treba parkirati v prvem mestnem pasu. V sredino mest pa bodo vodili premikajoči se pločniki, brez vozovnic, da ne bo potrebno niti hoditi.

Velikanske spremembe bodo prinesla leta tudi v televiziji. Iz stanovanj bodo izginili sedanji škatljasti sprejemniki. Nadomestili jih bodo drugačni v obliki stenskih slik. Sporedi oddaj bodo zelo spremenjeni; videli bomo tudi vse v barvah, kakor je v resnici.

Gradnja hiš bo tudi držala korak s tem. Uporabljali bodo sintetični stavbni material, posebno pa še barve za pleskanje, ki bodo takorekoč večne. V stanovanjih ne bo potrebna več ne kurjava ne zračenje. Posobne termalne priprave v zvezi s talno vodo bodo skrbale za vedno enako temperaturo. Popolna revolucija bo tudi v kuhinjah. Vsa oprema bo avtomatična. Izdelani so že kuhalniki na infrardeče žarke, ki bodo v par minutah sami skuhal, ocvrli in spekli vse, kar bo gospodinja namenila za kosilo. Obenem bodo še pomičli in obrisali posodo in odpadke sežgali. Pojmi kuhinja,

domače ognjišče, v današnjem pomenu, bodo kar izginili iz govorice. Spremembe bodo nastale seveda tudi pri prehrani. Večino živil bo v bodočnosti dajalo morje, ne bosta pa seveda izginila krompir ali mesni zrezek.

Napovedujejo tudi velike spremembe pri tkaninah za obleko. Volna in bombaž bosta izrinjena s svetovnih tržišč, oblačili nas bodo kemiki s sintetičnim blagom.

Omenjeni zavod (Research Institute) pa še ni dognal ali se bodo tudi cene človeku potrebnih dobrin znižale in če bosta znatnost in tehnika tudi omogočila, da ne bo treba več polovici človeštva živeti v lakoti kot danes.

ODPRAVLJENA MATURA — NA ŠVEDSKEM

Švedski parlament je sprejel zakon o reformi gimnazij, ki bo stopil v veljavo leta 1969. Reforma odpravlja maturo, šolska pričevala bodo pa redovali po novem, tako imenovanem »sorazmernem« sistemu.

V ospredju gimnazije novega sloga je »razvoj osebnosti«, nova gimnazija naj di-jaka vzgoji h »kritičnemu samostojnemu opazovanju«. Tudi strokovne šole naj bi po tej reformi posredovale poglobljeno splošno izobrazbo.

ŠPORTNI PREGLED

Italijanska prvenstva v košarki, odbojki in rugbyu

Italijanski košarkarji prve lige so v nedeljo odigrali sedmo tekmo državnega prvenstva. Najbolj pričakovani je bilo srečanje med do sedaj še nepremaganima ekipama Simmenthala iz Milana ter državnega prvaka Ignis iz Vareseja. Obe moštvi sta zmagali v vseh štirih tekmah in količnik košev je bil naslednji: Simmenthal 502-347, Ignis 432-344. Igravci iz Milana so povprečno zabili skoraj 84 košev. Srečanje je bilo zelo bojovito in zmagali so predstavniki Simmenthala z izidom 74-70 (31-29). Odlikovali so se: Vittori (20), Vianello (19), Masini (13), Pieri (8). Ongaro in Riminucci (7) za zmagovavce; Cescutti (24), Gavagnin (14), Flaborea (12) in Buffalini (10) za poražence. Zasluga za zmago gre točnim prostim strelom: 30 na 38!

Kot so strokovnjaki pričakovali, se boj za prvo mesto odvija med tema dvema ekipama, ker je Knorr iz Bologne letos nekoliko slab. Po treh tekmah je bil dvakrat poražen (Fonte Levissima 45-60 in All'Onesta 60-65). Čaka ga zdaj spopad z Ignisom in s Simmenthalom, ki se bo verjetno končal s porazom igravcev iz Bologne.

Dobro se držita Fonte Levissima in Fides (štiri zmage in tri porazi); tudi all'Onesta, Reyer in goriška ekipa Goriziana se kar dobro bijejo. Šibke ekipe so: Livorno, Stella Azzurra in Biella; zadnja je Petrarca, glavni kandidat za izpad. Zanimivo je, da so igravci iz Padove porazili močno ekipo Fonte Levissima s prepričljivim: 73-65!

Najboljši strelci so: Lombardi (Knorr) 152, Spinetti (Stella Azzurra) in Gatti (All'Onesta) 140.

Druga moška liga je razdeljena na štiri skupine. V prvi skupini gospoduje močna ekipa Fortitudo iz Bologne (osem tekem in osem zmag!), drugi je Vigevano. V tretji skupini so kar štiri ekipe od desetih nastopajočih na prvem mestu, in sicer: Cagliari, Carrara, Portuale in Fiamma Roma. V četrti skupini vodita FF. AA., Roma in Partenope.

Zanima nas predvsem druga skupina, kjer nastopa tržaška ekipa Triestina. Tržačani igrajo zelo dobro in trenutno so na drugem mestu. V prvi tekmi je Triestina premagala ekipo Novare z izidom 82-55, v drugi tekmi so šli igravci po zmago v Roseto (52-43). Tretje srečanje je bilo v Trstu, kjer je Triestina izbojevala lepo zmago proti do tedaj neporaženi ekipi Pesaro (68-60) in se usidrala na prvo mesto (skupno z Udinese). Četrto srečanje se je po podaljškem končalo slabo za Tržačane (izgubili so proti Raveni z izidom 40-44), čeprav so nasprotniki bili do tedaj vedno poraženi! V peti tekmi so igravci Trsta komaj premagali ekipo La Torre (63-62). Kriza Tržačanov je prišla do viška s porazom proti ekipi Recoaro (44-52!). Po nekaj tednih odmora je Triestina premagala ekipo Safog (66-53) in moštvo Friuli (50-48). Na prvem mestu najdemo ekipo Pesaro, ki je na osemih tekmah bila sedemkrat zmagovita ter izgubila samo eno srečanje (tekmo proti Triestini), Triestina pa je druga z eno točko manj.

Ženska ekipa Trieste, ki igra v prvi ligi, je doslej popolnoma razočarala. Po osemih srečanjih je kar šestkrat izgubila. Dosegla je dve zmagi (premaga je v petem kolu najšibkejšo ekipo Porto (51-46) ter najmočnejšo Portorico (53-47)). Portorico je tako po sedmih zmagah nepričakovano doživel poraz, a se je vseeno obdržal na prvem mestu.

Lestvica je naslednja: Portorico 15. Standa, Fiat in Bristot 14. M. Bologna 12, Venezia 11, Triestina 10, Pejo in Napoli 7.

RUINI DO SEDA NA PRVEM MESTU

Odbojkarji se bodo po božičnih počitnicah zopet spoprijeli 16. januarja. Ekipe so dosedaj odigrale šest tekem. Na prvem mestu najdemo močno ekipo VV. FF. Ruini, ki je petkrat zmagala ter izgubila samo eno srečanje. Odlikujejo se tudi naslednje ekipe: Virtus, Ciam, Minelli, Esercito in CUS Parma, ki si delijo drugo mesto (štiri zmage in dva poraza). Tržaški gasivci VV. FF. so dosedaj trikrat zmagali ter bili trikrat poraženi; strokovnjaki vsekakor menijo, da bodo Tržačani trd oreh za več ekip. Šibke ekipe so: La Torre, Robur, Seeste in VV. F. Roma.

TEKME V RUGBYU SO ZELO ZANIMIVE

Italijanske ekipe so odigrale do sedaj enajst tekem. Oglejmo si na kratko potek letošnjega

prvenstva. Po tretjem kolu vodita ekipe Partenope in Parma, ki imata tri zmage v treh tekmah. Tretji je Rovigo (dve zmagi in en neodločen izid), četrti Ignis Roma (ena zmaga in dva neodločena izida), Fiamme Oro in GBC Amatori (dve zmagi in en poraz). Ostale ekipe (Metalcrom, Petrarca, Milano, Italsider, CUS Firenze in Frascati) so drugorazredne.

V četrtem kolu je Parma zaigrala neodločeno v Rimu z ekipo Ignis (3-3) ter tako prepustila vodilno mesto ekipi Partenope (premaga je Milano 6-3). Rovigo in Fiamme Oro pa sta zmagala.

Po sedmem kolu je še vedno vodila Partenope: sedem tekem in sedem zmag! Sledila sta Rovigo (izgubil je točko s CUS Firenze 3-3), z 12 točkami (5 zmag in 2 neodločena izida) in Ignis Roma z 11 točkami. Parma, GBC Amatori in Fiamme Oro so zaostali. V osmem kolu je bil pričakovan dvoboj med vodilno Partenope in ekipo Rovigo. Zmagal je Rovigo s prepričljivim 20-6! Neporaženi pa sta ostali Rovigo in Ignis Roma.

V devetem kolu je Rovigo ponovno izgubil točko v Milanu (3-3), Partenope je komaj premagal ekipo CUS Firenze 21-20, Ignis pa gladko odpravil GBC Amatori (11-3).

Deseto kolo je bilo najbolj razburljivo. Partenope je na lastnem igrišču izgubila tekmo proti ekipi Fiamme Oro (6-9). Tudi Ignis Roma je doživela prvi poraz (Petrarca-I. Roma 3-0), na drugi strani pa je Rovigo gladko porazil ekipo Italsider 25-8! Lestvica je zdaj naslednja: 1. Rovigo 17, 2. Partenope 16 in 3. Ignis Roma 15.

V enajstem kolu je Rovigo kot gost ponovno daroval eno točko (Parma-Rovigo 3-3). Partenope pa je v Rimu premagala ekipo Ignis Roma ter ji tako odvzela precej upanja na končno zmago. Fiamme Oro (26-6 Frascati) in GBC Amatori (6-0 Metalcromu) ogrožata Rimljane in Parma, ki je nato porazila tudi moštvo Fiamme Oro (6-5).

Lestvica je naslednja: 1. Rovigo in Partenope 18, 3. Ignis Roma in Parma 15, 5. Fiamme Oro in GBC Amatori 13, 7. Metalcrom 9, 8. Petrarca 8, 9. Frascati, 7, 10. Milano 6, in 11. Italsider in CUS Firenze 3.

V napadu je doslej najbolj uspešna ekipa Partenope (117 točk), sledita Rovigo (89) in GBC Amatori (86), najšibkejšo obrambo pa ima Italsider (101). Najboljšo obrambo pa ima Roma (20 točk), najšibkejši napad pa Milano (45).

SKAKALNI ŠPORT V SLOVENIJI

V nedeljo je bila na smučarski skakalnici v Ljubljani mednarodna skakalna tekma, katere so se udeležili dobri skakalci iz Vzhodne Nemčije, Francozi, Poljaki, Italijani, Čehoslovaki in domačini. Zmagal je Italijan Aimoni, drugi je bil Queck iz Vzhodne Nemčije, tretji Metelka (Čehoslovaka), četrti Glass (Vzhodna Nemčija) 5. Wegscheider (Zahodna Nemčija). Prvi slovenski skakalec je bil na 9. mestu. To je bil Oman. Drugi slovenski skakalec Giacomelli je pristal na 11. mestu, na 13. Nachtigal, na 14. Pečar in na 15. Zajc.

Presenetil je slab uspeh slovenskih skakalcev. Temu je krivo po mnenju strokovnjakov in skakalcev samih dejstvo, da se Zajc, Oman in Eržen niso mogli hitro spet privaditi manjše skakalnice po svojih turnejah na velikankah v Nemčiji in Avstriji, na kateri je bil Zajc kot znano, enkrat 4., enkrat 6., v skupni oceni pa je dosegel 10. mesto. Zajc je tudi skakal z novimi smučmi, katerih še ni bil vajen, medtem ko je Pečar prvič skakal, odkar se je lani poškodoval, zato je bil previden. Lepo pa je skakal Italijan Aimoni, čeprav so bili vsi boljši skakalci zelo izenačeni.

Pač pa je v začetku tedna zmagal Zajc na drugi skakalni tekmi blizu Maribora, na kateri so nastopili v glavnem isti skakalci razen Aimonija.

»TRIESTINI« NE GRE PA NE GRE

»Triestina« gre v letošnjem tekmovalstvu v nogometni ligi »B« zelo rakovo pot. V nedeljo je spet izgubila in sicer z Verono 1-0 ter hudo razočarala vedno redkejšje pristaše. Ti že skoro obupajo, da bi se mogla rešiti pred izpadom iz lige, čeprav ima za to še teoretične možnosti.

USPEH OBEH KOŠUTOV

Tekmovalca tržaškega SZ »Bor« Boris in Fdi Košuta, sta sodelovala pretekle dni na nekem mednarodnem namiznoteniskem tekmovalstvu v Švici. Na tekmovalstvu sta se prav dobro izkazala. Boris Košuta je zasedel 4. mesto v prvi kategoriji, I. mesto v drugi kategoriji in si osvojil 3. nagrado, skupaj s Crehiccijem, v tekmovalstvu parov. To je njegov najboljši dosedanj uspeh.

Isto pa lahko rečemo tudi v Ediju Košuti, ki je zasedel 2. mesto III. kategorije.

ŽENA IN DOM

Razgovor med nami

V načrtu imam, da si kupim krznen plašč, ne preveč dragega (nisem filmska diva in moj mož ni milijonar!), vendar pa takega, ki je lep in nekaj vreden. Kaj mi svetujete? Ga je bolje kupiti v Trstu ali kje drugje?

SERENA

Letos imamo na izbiro najrazličnejša krzna, od preprostega kunca do dragocene soboljevine (visone), kajti krzneni plašči so vedno bolj moderni in skoro že potreben del ženske garderobe. Odločitev ni lahka, če so finančne možnosti omejene in bi rade kupile kaj lepega.

Oglejmo si »cenene« krznene plašče: če vam je všeč nizka dlaka in se odločite za športni kroj, vam svetujem konjička; videla sem zelo mehko strojene kože, ki spominjajo na Breitschwantza; cena: od 180 do 400 tisoč lir.

Se vedno zelo moderen in trpežen je plašč iz Rat musqueja (180 do 220 tisoč lir). Topli in večni so krzneni plašči iz bobrovine (castorino), ki stanejo od 300 do 600 tisoč lir. Tak plašč je primeren za vsako priložnost, vendar postavijo nekoliko odeli. Se ena možnost: vam je všeč perzijanec? Ta spada sicer k dragim krznom (do 800 tisoč lir), vendar sem videla lep plašč iz tačk, tako lepo izdelan, da bi ga razločilo le večje oko. Cena takega plašča je precej nižja: od 130 do 160 tisoč lir. Kupite pa raje v Trstu, ker se za eventualna popravila lahko obrnete in zanesete na trgovca, ki vam je plašč prodal.

Rada bi vedela, kako se napravijo sloviti češki (ali dunajski?) »buhltje«.

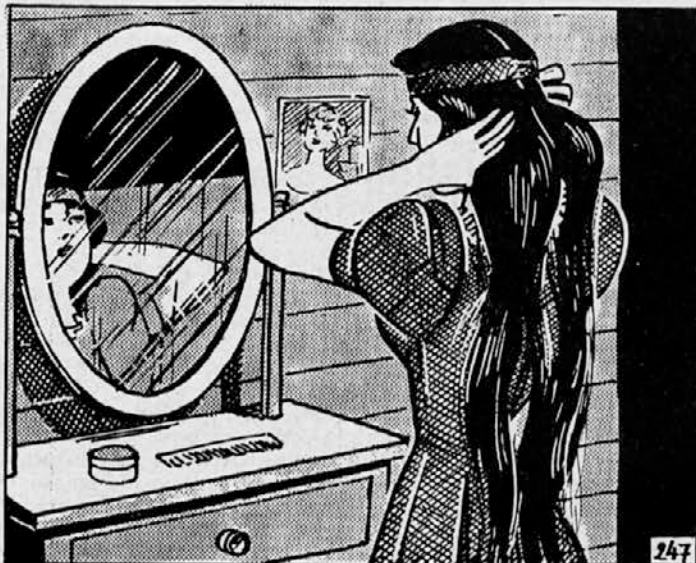
J. T.

Recept za češke buhteljne je tale: naredi kvaseno testo in ga razvaljaj na deski za prst debelo. Potem ga razreži v štiri oglate ploščice; na vsako deni malo kakršnekoli marmelade (če je redka, pomešaj malo drobtin). Zdj stisni testo od obeh nasprotnih strani, potem ga zarij še navzkriž tako, da je stisnjena stran v sredi. Vsakega pomoči po eni strani v raztopljenemu maslu ter deni na pločevino tako, da sloni drug na drugem. Potem jih postavi na toplo, da vzhajajo. Nato pomaži z mlekom, zmešanim z jajcem, ter počasi speci. Pečene stresi na desko, potresi s sladkorjem ter vložijo na krožnik. (Kvaseno testo: Deni v lonček 4 žlice mleka, košček sladkorja in zdrobi vanj 2½ - 4 dkg kvasa. V skledo stresi ¾ kg moke, naredi v sredi luknjo, vlij v to zmešani kvas, kateremu primešaj malo moke, potem pusti da vzhaja. Zvrkljaj v lončku ¼ litra mlačnega mleka, 2-3 rumenjake, 2 žlici sladkorja in žlico presega masla. Vlij to v moko h kvasu, vse skupaj rahlo zmešaj, prideni dobre pol žlice soli, ter nastrgan olupek ene limone ter prav dobro vtepi. Postavi na topel prostor, pokrij s prtičem in pusti, da vzhaja.

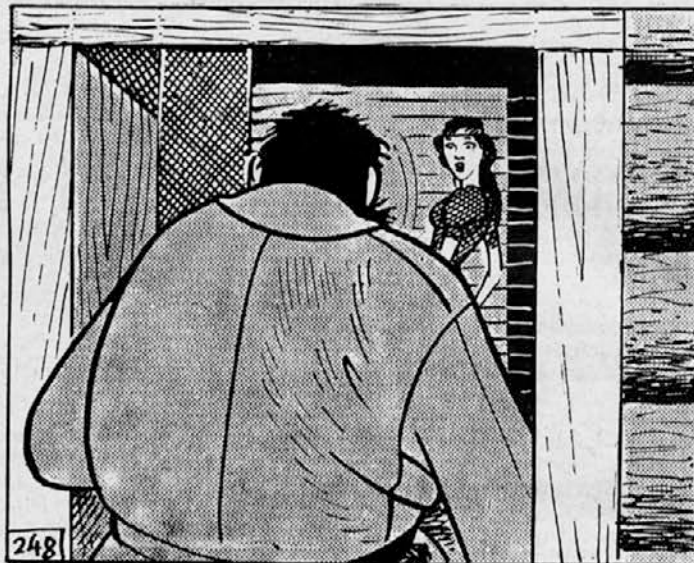
Stara sem 18 let in sem nesrečna, ker imam nepravilno raščene zobe. Kaj naj storim? Se da to še popraviti?

Seveda se da popraviti. Zobozdravstvo trdi celo, da se da zobe naravnati in jim premenjati lego vse življenje. Pri 18 letih je pa to še posebno lahko. Pojdi k zobozdravniku, ki ti bo napravil poseben aparat za naravnavanje zob, katerega boš nosila ponoči. Zdravljenje lahko traja nekaj mesecev ali tudi več kot leto dni. Veliko bo odvisno tudi od tvoje vztrajnosti.

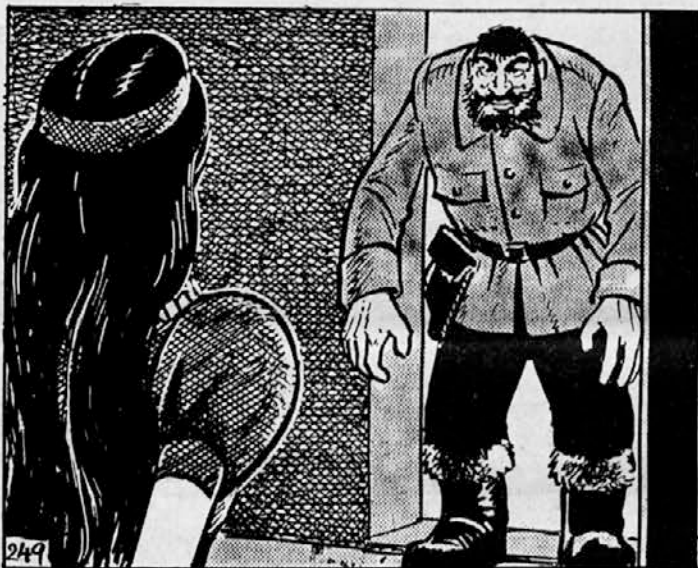
MARTINA

247. Nepeesa je rada ostala doma. Poč v Lac Baïn k McTaggartu je ni mikala. Vesela je bila, da bo preživela nekaj dni sama. Saj je bilo toliko reči, o katerih bi rada premišljevala in sanjnila, pa v očetovi družbi tega ni mogla. Koliko lepih sanj ji je prinašalo prebujeno deklišvo! Najraje se jim je predajala v svoji lepi novi obleki.

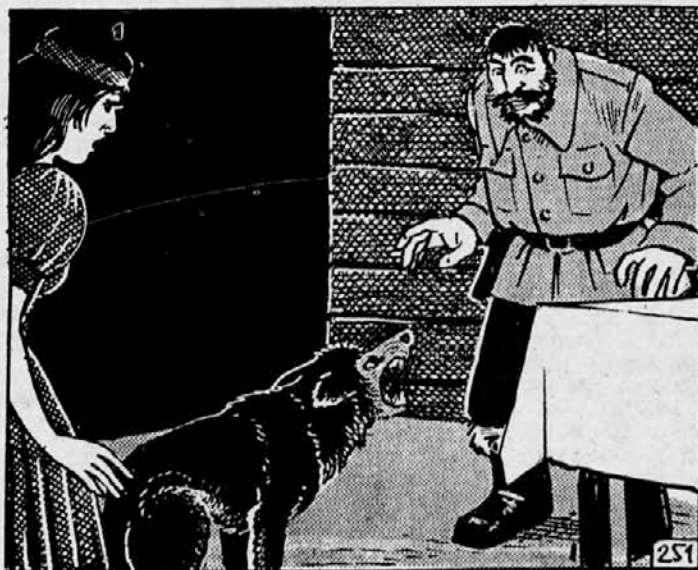
248. Zato je že drugi dan po očetovem odhodu oblekla svojo rdečo obleko. Prav tako je bila, kot na fotografiji, le lase je pustila razpletene, povezala jih je z rdečim trakom. Iz stare revije je izrgala sliko in jo pritrčila na zid poleg ogledala. Sedaj je s stisnjenimi ustnicami in namršenim čelom ogledovala pričesko na sliki.

249. Ko je ovila lase v koder okrog prsta, so se odprla vrata in vstopil je McTaggart. Nepeesa je bila s hrbtom obrnjena proti vratom in se v prvem trenutku niti obrnila ni. Strah je prepodila z mislijo, da se je mogoče vrnil oče. Bareejevo renčanje pa ji je povedalo, da se je zmotila. Zato se je hitro obrnila proti vratom.

250. McTaggart se je naslonil na vrata in presenečeno opazoval čudovit prizor. Sonce je poplavlilo malo sobo in prižgalo v svilenih mladenkinih laseh ognjene odblike. Nepeesa se mu še nikoli ni zazdela tako lepa kot v tem trenutku, ko je s prestrašenimi očmi zrl vanj. Čez nekaj trenutkov sta se srečala s pogledi.

251. Nepeesa je v trenutku doumela vse. Spoznala je, kakšni nevarnosti je ušla pomladi na robu jezera, vedela je, kakšna nevarnost ji grozi v tem trenutku. Razumela je! To je bila prevara, McTaggartova prevara, Pierrota pa ni bilo doma! »Gospod!« je poskušala zajeceljati. Glas ji je obtičal v grlu, ko je zaslišala rožljanje zapaha.

252. McTaggart se je približal za korak, za en sam korak. Baree je ležal na tleh kot kip, niti oglasil se ni, dokler se ni McTaggart premaknil. Tedaj pa se je bliskovito dvignil in se postavil pred Nepeesu. Pred njegovim besnim renčanjem se je McTaggart umaknil nazaj. Ko bi Nepeesa takrat le zaklicala, bi preprečila nesrečo!